

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

"VARDAN TOS LIETUVOS VIENYBĖ TEŽYDI"

Kestučio Miklo kalba, pasakyta Vasario 19 d. Caracase,
Venecueloje, Lietuvos nepriklausomybės šventės proga
(spausdinama sutrumpinta)

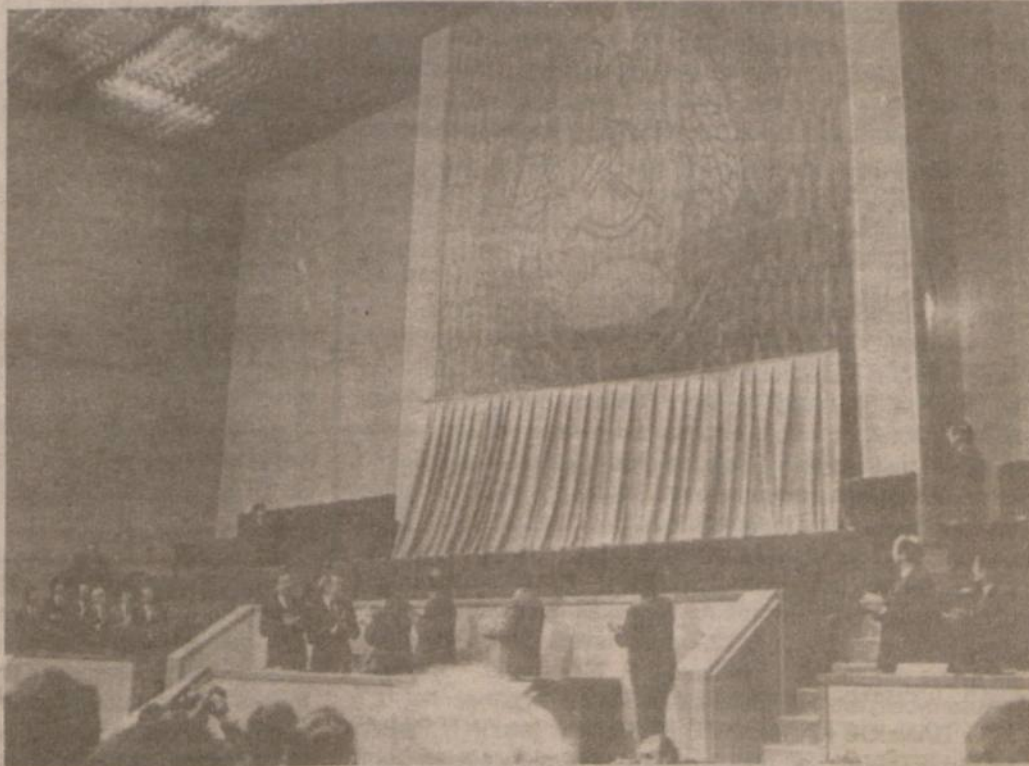
Persikelkime trumpai mintimis į praeitį, kai prieš 77 metus, 1918 metais, dar vokiečiams bešeimininkaujant Lietuvoje buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Tai įvyko vasario 16 dieną. Tada buvo šeštadienis. Vilniuje tą dieną buvo labai šalta. Lietuvių Tautos Taryba rinkosi posėdžiui į savo būstinę antrame aukšte, Pilies gatvėje, padaryti galutiną sprendimą dėl akto nepriklausomybei paskelbti. Apie vidurdienį, 12:30 vak., tas aktas pagaliau buvo pasirašytas. Aktą perskaitė ir jį pirmasis pasirašė vyriausias amžiumi Tarybos narys – dr. Jonas Basanavičius. Tarybos nariams plunksnas pasirašyti padavinėjo Juozas Pajaujis, tarybos sekretorius, vėliau ilgai gyvenęs New Yorke ir ten miręs. Pasirašytas aktas buvo čia pat vietoje nufotografuotas, ir tik ta nuotrauka iki šiai dienai yra skelbiama visur. Patį akto originalą pasiėmė dr. Basanavičius ir kažkur paslėpė, kad vokiečiai jo neatimtų. Originalas iki šiandien dar nėra surastas.

Paskelbus nepriklausomybę, reikėjo dėti pastangas jai išsaugoti. Tuo metu Lietuvoje siautėjo bermontininkų ir bolševikų gaujos. Tik dėka savanorių, negailėjusių savo gyvybių Tėvynė buvo išgelbėta – ji liko laisva ir nepriklausoma. Daugelis mūsų čia esame liudininkai, kaip Tėvynė žengė nepri-

klausomybės keliais, kaip ji klėstėjo, na, žinoma, ir kaip prarado tą nepriklausomybę 1940 metų birželio 15 dieną, ir kaip Maskva visa pusšimtį metų terorizavo ir naikino mūsų tautą. Nepaisant žiaurios priespaudos, tauta, tiek Tėvynėje, tiek išeivijoje nemiegojo. Ji visokiais būdais kovojo ir laukė tik to momento, kada prašvis laisvės rytus. Lietuvoje ta kova galėjo reikštis tik pogrindyje ir slapta, o užsienyje tai vyko viešai. Didesnėse lietuvių kolonijose, ypač Amerikoje, ji buvo vykdoma organizuotai, įtaigojant krašto politikus, valdžios institucijas, spaudą, nuolat ruošiant demonstracijas prieš nelegalią sovietinę okupaciją ir žmogaus teisių pažeidimus. Neatsiliko ir mažesnės kolonijos, kad ir mažesniuose kraštuose Lietuvos laisvės klausimas būtų gyvas. Geras pavyzdys Venecuela. Čia lietuvių kokonija maža, bet atlikti darbai didžiuliai, ir tai dėka daugiausia pasišventusiam, Jūsų dr. Vytautui Dambravai.

Ir šis judėjimas, ši laisvinimo veikla, neliko tik balsas tyruose. Jis savo pasiekė. Dėka to, kai prieš penkerius metus, 1990 metų kovo 11 dieną Lietuva, Vytauto Landsbergio lūpomis, pasiskelbė, kad ji atstatanti savo nepriklausomybę, visas laisvasis pasaulis jau puikiai žinojo, kas toji Lietuva ir kur ji yra.

Gera! atsimenu tuos lai-

Istorinis momentas 1990 metų Kovo 11-ąją. Aukščiausiosios Tarybos posėdžio metu, paskelbus nepriklausomybės atstatymą, uždegiamas LTSR herbas.

kus, dar taip neseniai, man vadovaujant BATUNui, t.y. pabaltiečių organizacijai dėl akcijos iškelti Pabaltijo kraštų klausimą Jungtinėse Tautose, reikdavo dažnai pristatyti ir Lietuvos laisvės reikalą. Dažnai būdavo apmaudu, kai kada net juokinga, matant, kad Jungtinių Tautų diplomatai taip mažai orientuojasi. Nepaisant to, kad tie diplomatai buvo pasipuošę Oxfordo, Sorbonos, ar Harvardo universitetų diplomais, jų politinis akiratis, kiek tai buvo susijęs su Lietuva ir kitais Pabaltijo kraštais, buvo labai ribotas. Ne nuostabu, kad užklausus jų apie Lietuvą, tuoj dairydavosi kur ji yra, ant sienos kabančiame sovietų gamybos propagandiniame žemėlapyje, ieškodami jos Balkanuose (Nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS ŽMONĖS GRĘŽIASI Į DEŠINĘ

Eivys Radvila

Kovo 25 įvykusiuose savivaldybių tarybų rinkimuose nelauktai įspūdingą pergalę pasiekė profesorius Vytauto Landsbergio vadovaujama Tėvynės Sąjunga (Lietuvos konservatoriai). Iš 1488 vietų naujosiose savivaldybėse konservatoriai iškovojo 426 mandatus. Tai sudaro 29.7 proc. visų vietų. Šie skaičiai yra netikėti dėl to, kad visos apklausos, surengtos praėjusių metų pabaigoje bei šių metų pradžioje, rodė Tėvynės Sąjungą esant tik trečia jėga, galinčia surinkti ne daugiau kaip dešimtadalį visų šalies rinkėjų balsų. Tačiau konservatoriai sukūrę stiprias savo vietines organizacijas visoje Lietuvoje, paruošę neblogą, konservatizmo doktriną atitinkančią, savivaldybių programą, kurioje itin daug dėmesio skiriama būsimųjų savivaldybininkų dalykinėms savybėms bei pravedę savo rinkiminę kampaniją dalykiškai, nepiktai bet įsimenamai, ypač užtikrintai laimėjo miestuose ir surinko daugiausia balsų beveik visuose rajonuose, išskyrus pietryčių Lietuvą.

Antroje vietoje liko valdančioji LDDP. Ji gavo 297 mandatus, arba 19.6 proc. visų vietų. Tai labai skaudus valdančiosios partijos pralaimėjimas, tuo labiau, kad partijos pirmininkas A. Šleževičius prieš rinkimus kalbėjo, jog rinkimai bus dviejų metų partijos darbo įvertinimas. Pažymėtina, kad lyginant su Seimo rinkimais, balsuojan-

čių už LDDP skaičius sumažėjo beveik keturis kartus nuo 32 iki 8.9 procentų skaičiuojant nuo visų Lietuvos rinkėjų. Už dešiniuosius šiuose rinkimuose balsavo panašus skaičius žmonių, kaip ir per Seimo rinkimus. Reikėtų pridurti, kad prie LDDP gautų balsų skaičiaus faktiškai dar reikėtų pridėti prieš pat Seimo rinkimus susikūrusios nomenklatūrinės Valstiečių partijos balsus. Ši partija, kurią sudaro daugiausia buvę kolūkių ar dabartinių bendrovių pirmininkai, gavo 101 vietą (6.8 proc.).

Trečia politinė jėga Lietuvoje – Krikščionys demokratai. Jie turės 247 vietas (16.6 proc.). Įdomu pažymėti, kad LKDP ir konservatorių jėgų santykis nuo Seimo rinkimų išliko beveik nepasikeitęs, nors pastaruoju metu surengtos viešosios nuomonės apklausos rodė, kad panašiu santykiu jau turėtų pirmauti krikščionys demokratai. Nelauktai silpnai ši partija pasirodė miestuose.

Centristinių partijų svoris taip pat iš esmės nepakitęs. Jos gavo nuo 5 iki 7 nuošimčių vietų savivaldybėse. Savo padėtį šiek tiek pagerino Centro Sąjunga ir nežymiai smuktelėjo socialdemokratai. Pažymėtina, kad ypač skaudų pralaimėjimą centristai patyrė Šiauliuose, kur už juos balsuoti agitavo V. Adamkus – juos tiesiog sutriuškino, iki šiol mieste nelabai populiarūs buvę, konservatoriai.

(Nukelta į 4 psl.)

Po Vasario 16-osios minėjimo Chicagoje kalbasi Stasys Baras, kairėje, Antanina Repšienė, ALTO Chicagos skyriaus pirmininkė, kairėje, Vytautas Landsbergis ir dr. Leonardas Šimutis.

Girdėta iš Vilniaus

• **SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMAI.** Kovo 25 diena įvykusiųose savivaldybių tarybų rinkimuose, negalutiniais duomenimis, apie 1 mln. 76 tūkst. Lietuvos piliečių (tai sudaro apie 43 proc. visų rinkimų teisę turinčių gyventojų) išrinko vietos valdžią 12 miestų ir 44 rajonuose. Kaip informavo Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vailgauskas, neoficialiais duomenimis, daugiausiai vietų savivaldybių tarybose – 426 – laimėjo Tėvynės sąjungos iškelti kandidatai. 297 mandatus gaus LDDP, 247 – Krikščionių demokratų partijos, 105 – Valstiečių partijos, 74 – Centro sąjungos, 72 – Socialdemokratų partijos atstovai, Lietuvos lenkų rinkimų akcija vietos valdžioje gaus 68 mandatus, Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga 56, Lietuvių tautininkų sąjunga – 49, Liberalų sąjunga – 40, Lietuvių nacionalinė partija "Jaunoji Lietuva" – 16, Tautos pažangos partija – 14, Demokratų partija – 9, Laisvės sąjunga – 6, Respublikonų partija – 5, Nepriklausomybės partija – 2 mandatus. Savivaldybių tarybose savo atstovų neturės tik Žalioji partija.

• **KAIŠIADORYS: SEIMO NARYS NEIŠRINKTAS** Seimo nario rinkimai Kaišiadorių apygardoje šeštadienį įvyko – čia balsavo daugiau kaip 40 proc. į rinkėjų sąrašus įrašytų piliečių, tačiau nė vienas kandidatas į Seimo narius nesurinko pusės visų atvykusių balsuoti rinkėjų balsų. Todėl Seimo narys bus išrinktas antrame ture. Į antrą rinkimų turą pateko du daugiausia balsų surinkę kandidatai: "Lietuvos aidą" juriskonsultas L. Sabutis (Tėvynės sąjunga), gavęs 38,4 proc. balsų ir žemės ūkio ministras (LDDP) – 28 proc. balsų. Lietuvos laisvės lygos lyderis A. Terleckas, atstovavęs Socialdemokratų partijai, gavo 22,7 proc. balsų, Centro sąjungos valdybos pirmininko pavaduotoja R. Melnikienė – 9, Nepriklausomybės partijos pirmininkas V. Šapalas – 1,5 proc. balsų.

• **DANIJOS KARALYSTĖ NEKETINA MAŽINTI PARAMOS LIETUVAI.** Su oficialiu vizitu Lietuvoje viešėjęs Danijos Karalystės ministras pirmininkas Poul Nyrup Rasmussen pirmadienį per susitikimą su Lietuvos Respublikos ministru pirmininku Adolfu Šleževičiumi pasakė, kad jo Vyriausybė skatina Danijos firmas dalyvauti projektuose Lietuvoje ir neketina mažinti teikiamos paramos. Baltijos valstybių problemos ir pagalba joms yra prioritetinė Danijos politikos linija. Telekomunikacijos, uostų plėtimas, laivininkystė, mokesčių administravimas – sritys, kur Danija galėtų suteikti paramą Lietuvai kreditais, technologija ar konsultantais.

• **RINKĖJŲ BALSŲ GAVOME TIEK, KIEK ESAME NUSIPELNE – SAKO LDDP FRAKCIJOS SEIME SENIŪNO PAVADUOTOJAS.** "Lietuva – stebuklų šalis, nes joje niekada nepasitvirtina sociologų prognozės. Juk ir prieš šiuos rinkimus šalies sociologai ir Seimo nariai prognozavo, kad Krikščionių demokratų partija surinks daugiausia rinkėjų balsų. Prognozės nepasitvirtino", – apibendrinamas savivaldybių tarybų rinkimų rezultatus trečiadienį Seime Demokratinės darbo partijos (LDDP) surengtoje spaudos konferencijoje pasakė Seime pirmininko pavaduotojas Juozas Bernotonis. Jis pripažino, kad "LDDP bei Vyriausybė iš tiesų padarė pakankamai klaidų, kad atstumtų dalį rinkėjų. Todėl LDDP turi pakoreguoti savo politiką, taktiką, nepasiteisinusias programos nuostatas". Seimo LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Justinas Karosas sakė, kad "gavome tiek rinkėjų balsų, kiek esame nusipelnę. Nereikia kaltinti rinkėjų – esame patys kalti".

• **KIJEVAS: SUSITIKIMAI, SUSITARIMAI.** Trečiadienį baigėsi Lietuvos Respublikos Prezidento Algirdo Brazausko dviejų dienų oficialus vizitas Ukrainoje. Kijevo Marijos rūmuose, kuriuose, priimami garbingiausi valstybės svečiai, įvyko Lietuvos ir Ukrainos Prezidentų Algirdo Brazausko ir Leonido Kučmos pokalbis. Prezidentai pasirašė deklaraciją dėl bendradarbiavimo gilinimo tarp Lietuvos ir Ukrainos. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys ir Ukrainos Respublikos vicepremieras Sergejus Osyka pasirašė Lietuvos ir Ukrainos Vyriausybių sutartį dėl vizų režimo panaikinimo abiejų valstybių piliečiams, turintiems diplomatinis ar tarnybinius pasus.

• **VYRIAUSYBĖ SKYRĖ LĖŠŲ KULTŪRINIAMS PROJEKTAMS.** Lietuvos Vyriausybė nutarė skirti Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentui 1600 tūkstančių litų, iš kurių didžioji dalis – 1300 tūkstančių litų teks Lietuvos laisvės gynėjų memorialo sostinės Antakalnio kapinėse statybai. Likusioji dalis 300 tūkstančių litų skiriama sumokėti už Vilniaus arkikatedros skulptūrų atstatymo darbus. Minėtos lėšos skiriamos iš Vyriausybės rezervo fondo. Tuo pačiu nutarimu iš minėto fondo skirta 2050 tūkstančių litų Baltarusijos lietuviškų salų – Gervėčių krašto lietuvių kultūros bei švietimo centro statybai. Vilniaus miesto valdybai Vyriausybė skyrė 2400 tūkstančių litų, iš kurių 1300 tūkstančių litų bus panaudota dailininko Kazimiero Žoromskio kūrybinės dirbtuvės – galerijos Vilniuje statybai. Paskirta lėšų ir Užgirių Antano Smetonos mokyklos remonto darbams.

• **LIETUVIŠKAS "OSCARAS" – "KRISTOFORAS".** Pirmadienį vakare Vilniaus operos ir baleto teatre vykusiam iškilmingame tarptautinės Teatro dienos minėjime tradiciškai paskelbti teatrinio sezono laureatų vardai. Geriausio sezono režisieriaus titulą pelnę Rimas Tuminas už spektaklio "Nusi-

TRUMPAI

• Buvusios sovietų Azijos valstybės jau gan atvirai laužo savo demokratinę santvarką. Uzbekistano prezidentas Islam Karimov paskelbė, kad jis pageidauja pratęsti savo valdymo terminą dar penkeriems metams. Kovo 26 gyventojai taip ir nubalsavo. Naujas prezidentas bus renkamas ne 1996 m., bet – 2000 m. Turkmenistane prez. Saparmurat Niazov savo terminą prailgino, irgi referendumo keliu, iki 2002 metų. Nafta turtinga Kazachstano respublika nebeturi parlamento, kurį prez. Nursultan Nazarbajev paleido. Jis valdys kraštą dekretais, kol bus išrinktas naujas parlamentas, gal už trijų ar daugiau mėnesių.

šypsok mums, Viešpatie" režisūrą Vilniaus mažajame teatre. Geriausia dramos teatro aktorė išrinkta Eglė Mikulionytė, sukūrusi Elizabet Fogler vaidmenį spektaklyje "Persona" Akademiniame dramos teatre. Geriausio dramos teatro aktoriaus titulas atiteko Gediminui Girdvainiui už Avnerio Rozentalio vaidmenį spektaklyje "Nusišypsok, mums Viešpatie". Šiems ir kitiems geriausiais pripažintiems aktoriams, scenografams, kompozitoriams, šokėjams ir vokalistas šiemet pirmą kartą įteiktos skulptoriaus Stanislovo Kuzmos sukurtos "Kristoforo" statulėlės. Šventasis Kristoforas – Vilniaus patronas.

• **JURGIS JURGELIS APGAILESTAUJA, KAD BUVO ATLEISTI VISI KGB DARBUOTOJAI.** Sekmadienį, kovo 26-ąją, sukako penkeri metai vienai paslaptinčiausiai ir slapčiausiai mūsų šalies institucijai – Lietuvos saugumo tarnybai. Ta proga penktadienį ELTA išplatino savo korespondentės interviu su šios tarnybos vadovu Jurgiu Jurgeliu. Lietuvos saugumo sistema dar nėra sukurta. Pradėjus "nuo nulio" ir dar abejojant, ar tokia tarnyba Lietuvai iš viso reikalinga, rezultatai ir negalėjo būti geresni, pasakė Valstybės saugumo departamento direktorius Jurgis Jurgelis. Padėtis stabilizavosi tik pernai pavasarį, kuomet buvo priimtas įstatymas, numatantis šios tarnybos funkcijas. Tai – kontražvalgyba, žvalgyba, šalies ekonominių pagrindų apsauga. Lietuvos saugumo departamento kontaktus su užsienio analogiškomis tarnybomis J. Jurgelis pavadino "subtiliais", kuriuos ne visada galima pagarsinti. Tarp valstybių, su kuriomis jau užmegzti "glaudesni, nors dar ne visai dalykiški" ryšiai, jis paminėjo kai kurias Šiaurės šalis, Lenkiją, Čekiją, Prancūziją, Vokietiją, JAV, Kanadą. Sutartį dėl informacijos keitimosi apie organizuotą nusikalstamumą, terorizmą, prekybą narkotikais, ginklais, kontrabandą ketinama pasirašyti su Latvija ir Estija. Lietuvoje, kaip ir visose pokomunistinėse valstybėse, trūksta specialiųjų tarnybų pareigūnų. Kalbėdamas apie buvusių KGB darbuotojų panaudojimą naujai sukurtoje institucijoje, J. Jurgelis pavadino Lietuvą "išimtinę valstybę". Mat vienintelėje mūsų šalyje buvo atleisti absoliučiai visi KGB darbuotojai – tai buvo padaryta prieš porą metų vykdant sistemos reorganizaciją. Saugumo departamento vadovas prisiminė, kad, įstant Sovietų Sąjungai, įvyko skilimas ir pačiame Lietuvos KGB padalinyje. Jo manymu tarp tūkstančių Lietuvoje dirbusių KGB pareigūnų nemaža dalis buvo lojalūs Lietuvai. Net ir norint nepavyksta susigražinti buvusių KGB darbuotojų – paprastai jie jau turi kur kas geriau apmokamą darbą. Kuriama naujų kadrų rengimo sistema – Saugumo departamente formuojamas mokymo centras, kur dėstyti kviečiami universitetų, Policijos akademijos dėstytojai. Priminus Tuskulėnų dvare, masinio KGB aukų laidojimo vietoje, praėjusią vasarą vykdytus kasinėjimus, J. Jurgelis sakė, kad ten jau išskati apie šešių šimtų žmonių palaikai, spėjama, kad dar apie dvių šimtų žmonių palaikai liko neiškasti. Ištyrus to meto KGB pareigūnų taktiką ir nustačius, kad masinis laidojimas Tuskulėnų dvare buvo išimtinis, kad aukos dažniausiai buvo užkasamos naktimis, po dešimtį ir daugiau į vieną duobę, dabar spėjama, kad tokių amžinojo poilsio vietų netoliese sostinės turėtų būti apie 40. Tačiau jų kasinėti nežadama, nes nebeįmanoma identifikuoti ten užkastų žmonių palaikų.

• **PASIRAŠYTA LIETUVOS IR MOLDOVOS TARPVALSTYBINĖ SUTARTIS.** Pirmadienį Kišiniove Lietuvos ir Moldovos Prezidentai Algirdas Brazauskas ir Mirča Sneguras pasirašė draugystės ir bendradarbiavimo sutartį tarp Lietuvos ir Moldovos Respublikų. Sutartyje užfiksuoti pagrindiniai tarpvalstybinio bendradarbiavimo principai. Ji sudaryta dešimčiai metų.

(V.P.)-ELTA

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

• Indijoje vykę provincijų vadovybių rinkimai labai sumažino valdančios Kongreso partijos galią. Balsuotojai pakeitė vadovybes net 25-čiose provincijose, balsuodami už naujų, nacionalistinių partijų kandidatus ar už nepartinius.

• Afganistane susidariusi nauja politinė ir karinė dvasinių seminarijų studentų jėga, vadinama "Taliban", prie sostinės Kabulo pralaimėjimo svarbų mūsų ir pasitraukė į kalnus. Taikos viltys Afganistane vėl sumažėjo. Mūsų šiuose daug žuvo civilių, sugriauta daug pastatų.

• Kubos diktatorius Fidel

Castro buvo šiltai priimtas

Prancūzijos prezidento Mit-

terrand, tačiau premjeras Bal-

ladur neturėjęs laiko su juo

susitikti.

• Turkijos miestuose vy-

ko musulmonų sektos alevių

sukeltos riaušės. Valdžios

policija nušovė 19 žmonių,

100 buvo sužeistų. Turkijos

kariuomenė, persekiodama

savo kurdų karines jėgas, bu-

vo peržengusi Irako sieną, ta-

čiau Bagdado valdžia nepro-

testavo, nes ji pati veda kovą

su kurdais. Vakarų šalys irgi

pareiškė tik formalius protes-

tus.

• Kanados žvejybos mi-

nisterija toliau patruliuoja sa-

vo teritorinius vandenis, nors

Europos sąjungos žvejai tvirtina,

kad jų laivai žvejoja tarptautiniuose

vandenyse, o kanadiečių karo laivai elgiasi kaip piratai.

• Rusijos parlamento di-

džiausios politinės partijos

vadas Jegor Gaidar pareiškė,

jog jo partija nepalaikys prez.

Boris Jelcino, jei šis kandida-

tuos vėl į prezidento vietą

1996 m. birželio mėn. rinkimuose.

• Jau nuo sausio 10 d.,

kada Pakistane lankėsi JAV

gynybos sekretorius William

Perry, bandoma pagerinti Pa-

kistano – JAV ryšius, seną

bendradarbiavimą. Premjerė

Benazir Bhutto ruošiasi ap-

lankyti Washingtoną. Kovo

pabaigoj premjerė buvo pa-

kvietusi į svečius prezidento

Clintono žmoną ir dukrą, ku-

rias labai šiltai priėmė. Pa-

kistano užsienio reikalų mi-

nistras Asif Ali pareiškė, kad

senus draugiškus ryšius tarp

abiejų kraštų seniai bando

sugriauti "kaimyninė valsty-

bė", neminėdamas Indijos

vardo.

• Bosnijos vyriausybė ir

Bosnijos serbai naudojami ka-

ro paliaubomis ir ginkluojasi

naujiems mūšiams, kurie,

stebėtojų manymu, gali išsi-

plėsti ir į Kroatiją. Šios vy-

riausybė nebereikalauja, kad

būtų atitraukta visa Jungtinių

Tautų taikos priežiūros ka-

riuomenė, kurios ten yra

12,000. Kroantai pasitenkin-

tų tik pusės tos kariuomenės

išvežimu. Serbijos presiden-

tas Slododan Milošević atsi-

sako pripažinti dabartines

serbų sienas su Bosnija ir

Kroatija ir reikalauja visai at-

šaukti tarptautines sankcijas,

taikomas Serbijai.

• Netrukus užsibaigia 25

metų tarptautinės Branduo-

linių ginklų neplatavimo su-

tarties terminas. Sutartį pla-

nuojama pratęsti dar 25-riems

metams. Egiptas paskelbė,

(Nukelta į 9 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VAŽIUOS – AR NEVAŽIUOS

Juozas Žygas

Tai toks beveik šekspyriškas klausimas: "Būti ar nebūti?" dabartiniu metu yra beveik visų lūpose. O kaip bus? – tai iš tikrųjų, dar niekas iš mūsų nežinome. Tik galime spėlioti ir prielaidas daryti. Jeigu tas klausimas būtų iškeltas išeivijoje, tai manyčiau, kad 90% aiškiai pasakytų – nevažiuoti! Bet Lietuvoje kitokie vėjai pučia. Tad visko dar galime tikėtis. Kuomet net Seime kalbos girdimos, apie reikalą organizuoti "pergalės ir išvadavimo" minėjimus, kuomet yra drįstama viešai Seime sakyti, kad: "komunistiniai partizanai ir stribai – vienintėli kovotojai ir laisvintojai tebuvo" mums yra aišku, kad su tokiais "tėvyniniais", mes negalime bendros kalbos turėti.

Gaila, kad vos tik praėjus Kovo 11-tajai, vėl turime lyg žirnius į sieną berti. Dažnai yra mums prikišama, kodėl vis tebėra "jūs" ir "mes", o ne tikrai "Mes". Deja, kol kas kitaip būti nė negali. Nes beveik visi dabartinės Lietuvos vyriausybės ėjimai, tą skirtumą ne mažina, bet pastoviai didina. Ir tas skirtumas tol didės, kol nematysime aiškių ženklų, kad pirmoje eilėje yra rodomas rūpestis Lietuvos ir lietuvių reikalams. Kol bus garbinama okupacija ir jos tarnai, tai mums yra visai aišku, kam yra tarnaujama. Šis 50 metų nuo karo pabaigos minėjimas, galbūt, aiškiai parodys, kas ir kurioje pusėje tvoros sėdi! Žinoma, bus bandoma, žodžius į vatą vyniojant, visuomenės akis apdumti. Reikia pasakyti, kad tokie taktikai, jie yra dideli specialistai.

Dabar dar ir Bill Clintonui neapsisprendus, vykti ar nevykti, kai kam gal atrodo, kad Maskvos šalininkų korta stiprėja. Bet tai gali

būti tik mirażas, kuris gali išnykti – net jokių pėdsakų nepalikęs. Be to, didelės valstybės gali ir klaidas daryti (ir dažnai jas daro), nes nežiūrint jų klaidų, vis tiek jos išliks didelės valstybės. O mažosios valstybės sau tokios prabangos negali leisti, nes kiekviena klaida, joms gali būti paskutinė. Tai Izraelio valstybės vairuotojai yra supratę ir aiškiai pasakę. Jų žodžiais: "Arabai gali penketą ir net daugiau karų pralaimėti, nes jie vis tiek išliks, o Izraeliui pralaimėtas karas – gali būti paskutinis." Atrodytų, kad Lietuvos padėtis yra gal blogesnė už Izraelio, tačiau niekas sau dėl to galvos nelaužo, manydami, kad gali ant tvoros sėdėti, ir jokių pavojų nematyti. Tie, kurie yra valdžioje, tai didžiausią pavojų opozicijoje temato.

Dabar šias eilutes berašydamas, per radiją išgirdau, kad prez. Bill Clinton vis tik nutarė į Maskvą važiuoti. Tai jau ne pirma klaida, kurią jis spėjo padaryti. Laimė, kad jo dienos jau yra suskaičytos ir praėjusiose rinkimuose skaudžiai pralaimėjus, jo rankos jau dalinai surištos. Tad ir jo galimybės ir toliau klaidas kartoti, yra gerokai sumažėjusios. Be to, prezidentas, kuris Kongreso nekontroliuoja, didelio autoriteto nebeturi. Vis tik yra gėda Amerikai prieš laisvąjį pasaulį, kad jos prezidentas važiuos ant despotų aukuro smilkalų užberti. Jau seniai buvo galima matyti, kad Amerika nebėra joks laisvės simbolis. Ir jis nėra pirmas, kuris diktatorių režimą rėmė. Amerika, kaip jau buvau minėjęs, gali ir toliau klaidas daryti. Tačiau Lietuva, kuri neva į Vakarus nori orietuotis, turi savo ėjimus daryti apgalvotai.

NEŽINOJIMAS, AR NENORAS ŽINOTI?

Romanas Dubenis

Antrųjų prezidentavimo metinių išvakarėse, susitikime su prezidentu dalyvavę "Lietuvos ryto" žurnalistai Ramunė Sakalauskaitė ir Artūras Račas rašo ("Lietuvos rytas", 1995.II.14, Nr.37), kad prezidentas A.Brazauskas pokalbį pradėjo tokiais žodžiais:

"Susitikimuose su žmonėmis dažnai galvoju, kodėl mes tokie skirtingi ir pikti. Vienas kitu nepasitikime, ignoruojame, negerbiame. Kodėl mūsų santykiuose tiek daug šiurkštumo ir brutalumo, nenoro suprasti vienas kitą? Pastaruoju metu vyraujanti pagieža ir tulžis man yra baisiausi. Norėčiau, kad išgyvendinę šias blogybes, taptume demokratine ir civilizuota visuomene".

Tikrai nuostabu! Po dviejų metų prezidentavimo tikrai daugybė KODĖL, kurie, neperdedant, atrodo daugiau panašūs į aimanas pašmetusio žmogaus, iš kažkur tai atsitiktinai atsидūrusio jam neįprastoje aplinkoje. Bet gi, kaip matome, taip aimanuoja šalies prezidentas ir todėl darosi netgi kažkaip tai nejauku. Nenoromis peršasi mintis, kad tokiu atveju atrodytų, lyg tai prezidentas nejaučia valstybės gyvenimo pulso, nemato, o gal net nesupranta to, kas vyksta šalyje. Jeigu prezidentui neaišku KODĖL tokios blogybės apėmusios šalį, tai ar gali jis veiksmingai užkirsti kelią joms toliau plisti ir bujoti? Ar galima tikėtis, kad tikrai kilnus prezidento troškimas "tapti demokratine ir civilizuota visuomene" kada nors išsipildys? Tiesiog nesuprantama, kaip galima, esant tokioje nežinioje, vadovauti valstybei. Tai būtų, sakyčiau, skaudi šaliai ir jos gyventojams tragedija.

Todėl, visą tai, ką pasakė prezidentas, rimtai apmąs-

čius, nejučiomis apninka abejonės, ar galima tais pagraudinimais tikėti ir laikyti juos nuoširdžiais? Juk tam, kad sužinoti priežastis tų blogybių, dėl kurių, atseit, taip siejasi prezidentas, reikia tiek nedaug – tik be išankstinio nusistatymo, (kuo tolimesnėje savo kalboje prezidentas kaltino visus, tik ne valdžios atstovus bei savo aplinką), išklausti galo su galu nesuduriančius, monopolistų valiai paliktus ūkininkus, pensininkus, buvusius politinius kalinius bei tremtinius ir, pagaliau, visus tuos, kuriuos vienaip ar kitaip apvogė ir toliau tebeapvaginėja valstybė ar po valdžios sparnu įsitačiusios korumpuotos buvusių nomenklatūrininkų grupuotės.

Kur tai girdėta, kad ūkininkai, pardavę savo užaugintą derlių, pieną ar gyvulius, po pusę metų ir ilgiau negautų užmokesčio? Juk mes, visi eiliniai šalies gyventojai, pirkdami maisto produktus parduotuvėje mokame iš karto grynais. Ir mokame ne tą mizemą kainą, už kurią ūkininkas priverstas parduoti savo gaminius, bet tris - keturis kartus brangiau. Tad kur gi tie pinigai dingsta? Nėra abejonės, kad jie koku būdu užsilaiko prekybos tinkle ar monopolistinėse žemės ūkio produktų perdirbimo įmonėse, kurios leidamos juos apyvartoti didina savo pelną, tuo sudarydamos sąlygas grupei žmonių, valdžiai į tai nežiūrint ir nenorint matyti, lobti ūkininkų sąskaita. Čia, kaip perlojiškai dzūkai sako - "Ir aš pats žinau, kurio kaimyno puodas mano lašiniams kvepia". Taigi, ar gali gamtos negandų ir valdiškų biurokratų išvargintas ūkininkas ramiai ir bičiuliškai bendrauti su tokiais, atsiprašant, ...?

Vėl gi, kaip gali buvę partizanai, politiniai kaliniai, tremtiniai ir visi kiti antibolševikinės rezistencijos dalyviai be pagiežos žiūrėti, kaip jų kankintojai ne tik ramiau-siai, pasipūtę, o kai kurie net ir apdovanojimus gavę, vaikšto, bet net išdrįsta teismuose bylas savo aukoms kelti, kad, atseit, jų garbę ir orumą (lyg tai tą garbę ir orumą jie būtų kada nors turėję) įžeidė. Ir ką jūs manote - teismai tokius ieškinius patenkina.

Visi gerai įsidėmėjo ir atsimena prezidento inauguracinę kalbą, kurioje buvo pažadėta: "...sieksiu, kaip ir pridera teisinėje valstybėje, kad asmenys dalyvavę genocide ar tiesiogiai su juo susiję kariniai bei kriminaliniai nusikaltėliai susilauktų teisėto ir teisingo atpildo". Taip pat visi žino, kad tokioms akcijoms vykdyti yra netgi įstatyminis pagrindas. Dar 1992 metais balandžio 9 d. Aukščiausioji Taryba priėmė įstatymą "Dėl atsakomybės už Lietuvos gyventojų genocidą". Atrodytų, kad teisingumui įtvirtinti jokių kliūčių nėra. Bet gi, kaip rodo gyvenimas, tiek prezidento pažadai inauguracinėje kalboje, tiek ir šis įstatymas egzistuoja tikrai tam, kad jais galima būtų manipuliuoti įvairiose spaudos konferencijose - žiūrėkite, kokie mes geri, mes persekiojame genocido vykdytojus. O kaip gi yra iš tikro? Ogi taip, kad buvę KGB karininkai, pradedant leitenantais ir baigiant pulkininkais, sulindę į valstybės sienų apsaugos bei muitinės tarnybas, "saugo" Lietuvos sienas, sukūrę ūkines priedangos įmones, toliau tęsia priešišką Lietuvai veiklą. Buvę sovietinio Aukščiausiojo teismo teisėjai, teisę disidentus ir siuntę juos į psichiatrines ligonines, dirba aukščiausių valstybės pareigūnų patarėjais ir t.t ir t.t.

(Nukelta į 12 psl.)

Tremtinių ir partizanų vokalinis ansamblio "Šilas" dainininkai po koncerto tarp clevelandiečių: iš k.: A. Stempužienė, P. Pečiulaitis, A. Garmutė, J. Skaržinskas, M. Gražulienė, B. Galinaitienė, kun. G. Kijauskas, O. Dailydienė, J. Šarkauskas, K. Tamliūnas ir V. Balsys.

V. Bacevičiaus nuotr.

APKLAUSOS DUOMENYS IR IŠVADOS

Antanas Dundzila

Šių metų pirmajame DIRVOS numeryje (I-12 d. laidoje) į skaitytojus kreipėmės su anketa. Vėliau, II-16 d. DIRVOJE paskelbėme skubomis paruoštus, dalinius rezultatus. Šį kartą skelbiame jau visų sugrąžintų anketų galutinai suvestus rezultatus. Šiame numeryje rasite tos sausio mėnesį matytos anketos nuotrauką su gautų atsakymų procentais. Pastebėtina, kad skirtumas tarp dabar skelbiamų, pilnai suvestų duomenų ir anksčiau paskelbtųjų nėra didelis. Remdamiesi statistika, anuo kartu taip ir teigėme.

Šiandieną skelbiame duomenys yra suvesti iš 184 atsakymų, kurie sudaro apie 10% DIRVOS tiražo. Tiesa, atsakymų gavome tiek daugiau, bet septynerių negalėjome naudoti, nes jie neatitiko paskelbtų nurodymų. Bendrai paėmus, tuo 10% atsiliepimu reikia džiaugtis, nes žinome, kad į eilines apklausas žmonės nelinkę reaguoti. O čia dar reikėjo užadresuoti DIRVAI voką ir savo pašto ženkliuką užklijuoti. Nuoširdiai dėkojame visiems atsiliepusiems ir reiškiamo viltį, kad apklausos duomenys bus daugumai įdomūs, o kai kam (pvz., organizacijų ar institucijų vadovams) ir naudingi.

Kartojame, ką teigėme anketą skelbdami, kad ši apklausa negali pretenduoti į statistiškai ištirtą visos mūsų visuomenės nuomonę. Tačiau taip pat teigiame, kad, neturint geresnių rodiklių, ir tokios apimties atsakymai gali turėti reikšmės. Su šia apklausa, lyg kokios valgyklos bufete, "paragavome" keltą patiekalų ir iš tokio, beveik šaukšto palaizymo, sprendžiame apie (šioje valgykloje) ragautų patiekalų skonį.

Didelė dauguma į anketą atsiliepusiųjų atsakė į visus klausimus. Taip, pvz., į pirmąjį klausimą atsiliepė 181 asmuo arba 98.4%, į antrąjį 97.4% ir t.t. Mažiausiai atsiliepimų (163 iš 184, 88.6%) surinko penktasis klausimas apie vokiečių – nacių bei rusų – sovietų okupaciją. Tad bendrai į kiekvieną klausimą reagavo didelė apklausos dalyvių dalis, bent 88.6%.

Žvelgiant į atskirus klausimus, tai pirmasis parodė, kad A. Brazausko ir LDDP kartojamais teigimais apie naują partiją visai netikime, kad LDDP mums vistiek yra komunistų partijos tąsa. Politinėje krašto valdymo apimtyje, antrojo klausimo atsakymai byloja, kad LDDP – Brazausko valdymas yra

prastai vertinamas.

Kai Lietuvos ambasadorius Washingtone 1994 m. pasiūlė diegti bendrą su Lietuvos valdžia išeivijos reikalingą tvarkymą Amerikoje, čia buvo ir pečių traukimo ir abejonių. Teko girdėti, kad privačiai tokiame projektui buvo bent "bendrakeleivių". Iš apklausos trijų dalių trečiojo klausimo matyti, kad siūlymui pritaria tik maždaug penktadalis (20%) ar trečdalis (32%). Iš trijų anketoje išvardintų veiklos sričių, didžiausias pritarimas (32%) patirtas išeivijos švietimo darbui.

Lietuvos partizanai beveik vienbalsiai yra laikomi laisvės kovotojais bei patriotais. Čia yra aiškus atsakymas visiems, kurie partizanus tebebando vadinti visokiais banditais arba iš vis nežino, kaip į šį reiškinį žiūrėti. Trečdalis mano, kad abi – ir vokiečių ir rusų – okupacijos Lietuvai buvo blogos, o du trečdaliai sako, kad rusų buvo blogesnė. Čia yra daug reiškiantis parodymas rusų okupacijoje išaugusiems ir į ją meiliai tebežiūrintiems, rytams vis pataikaujantiems Lietuvos politikams.

Manoma, kad lenkų mažumos Lietuvoje ir lietuvių mažumos Lenkijoje reikalai nėra maždaug lygiai sutvarkyti, o Lietuvos – Lenkijos neseniai pasirašyta sutartimi atsakiusieji irgi nėra patenkinti.

Iš anketos atsakymų būtų galima daryti tolimesnius, netiesioginius išvedžiojimus, tačiau lai tai lieka ateičiai. Taip pat paliksime ateičiai atskirų atsakymų grupavimą – lyginimą, ar tie, kurie pasirinko atsakymą A vienam klausimui, taip pat pasirinko panašios krypties atsakymą B ir t.t.

Šiuo kartu tik pabrėžtina, kad, bendrai imant, visuose klausimuose atsakiusiųjų nuomonė buvo ryški, didoka dauguma vieną kurį nors atsakymą nusverianti: taigi atsakymai pasirodė bent, maždaug, dviem trečdaliais "vieningi". Tai didelis, visuomenei reikšmingas nuomonių sutapimas. Apie vienybę pastutiniu metu labai daug teko girdėti šių metų Vasario 16 d. proga. Tik, aišku, tada buvo kalbama ne apie objektyviai suprantamą vienybę, bet daugiau apie tokią, kuri būtų naudinga dabartiniams Lietuvos valdovams. Mūsų anketa kaip tik didele dauguma – sakytiau "vieningai" – išreiškė kitokią nuomonę. Tai irgi įsidėmėtinas faktas.

Atsakymai į aštuntąjį

ANKETA

- LIETUVOS DEMOKRATINĖ DARBO PARTIJA (LDDP) YRA**
9.4% Nauja politinė partija 89.5% Buvusios komunistų partijos tąsa
1.1% Neturiu nuomonės
- LDDP, BRAZAUSKO VALDŽIA LIETUVAI YRA**
0.5% Gera 19.0% Vidutiniška 78.8% Bloga 1.7% Neturiu nuomonės
- LIETUVOS VALDŽIOS PAREIGŪNŲ SKYRIMAS Į AMERIKOS LIETUVIŲ TELKINIŲ VADOVYBĘ, UŽTAI ŽADANT IŠEIVIJAI PARAMĄ (PVZ., DARBUOTOJAI, VADOVĖLIAIS, PATARIMAI, PINIGAI AR KITAIS BŪDAIS)**
(a) Kultūrinėje srityje yra
22.3% Geras sumanymas 68.3% Blogas sumanymas 9.5% Neturiu nuomonės
(b) Švietimo srityje yra
32.0% Geras sumanymas 58.7% Blogas sumanymas 9.3% Neturiu nuomonės
(c) Periodinės spaudos leidime yra
20.0% Geras sumanymas 62.3% Blogas sumanymas 17.7% Neturiu nuomonės
- LIETUVOS PARTIZANAI 1944-1953 M. BUVO**
98.9% Laisvės kovotojai, patriotai 0.5% Karo nusikaltėliai, banditai
0.5% Neturiu nuomonės
- VOKIEČIŲ-NACIŲ IR RUSŲ-SOVIETŲ OKUPACIJOS LIETUVAI**
34.4% Abi buvo blogos 65.0% Rusų buvo blogesnė
0.6% Vokiečių buvo blogesnė 0.0% Neturiu nuomonės
- LENKŲ TAUTINĖ MAŽUMA LIETUVOJE TURI DAUGIAU TEISIŲ NEGU LIETUVIŲ TAUTINĖ MAŽUMA LENKIJOJE**
94.5% Taip 1.6% Ne 3.8% Neturiu nuomonės
- LENKIJOS AGRESIJOS PASĖKOJE 1920-1939 M. VYKUSI LIETUVOS SOSTINĖS BEI VILNIAUS KRAŠTO OKUPACIJA RAGINA**
73.3% Lietuvos-Lenkijos sutartį stengtis pataisyti
17.2% Klausimo nekelti 9.4% Neturiu nuomonės
- KOKS DAR KLAUSIMAS JUS DOMINA:**

klausimą (kas dar domina?) labai įvairavo. Jų gauta apie 50. Jie pasirodė labai skirtingi, prie jų sugrįžime kitame straipsnyje. Bendrai imant, mūsų žmonėms rūpi Lietuva bei švietimo, tremtinių padėtis joje, rūpi pilietybės bei nuosavybės reikalai. Apie visa tai – kitą kartą.

Atrodytų, kad ir per laikraštį pravesta apklausa gali būti naudinga visuomenės nusistatymo tyrimo įrankiu. Pvz., imantis svarbesnių ar jautresnių reikalų svarstymo JAV Lietuvių Bendruomenės taryboje, būtų visai įmanoma praveisti panašią apklausą ir, žinant rezultatus, imtis sprendimų. Ar mūsų visuomenės vadai viešąją nuomonę žinoti norėtų, būtų kitas, įdomus klausimas, nes išrinktiesiems į vadovybę tuo pačiu juk suteikiamas mandatas reikalus spręsti bei juos vykdyti. Amerikos valdžios sferose, nežiūrint turimo mandato, vistiek net privačia iniciatyva visokios apklausos yra dažnokai daromos, viešai skelbiamos ir visuomenės nusistatymas atidokai sekamas.

Tad iki kito straipsnio ar kitos apklausos...

(1995-III-23)

LIETUVOS ŽMONĖS GRĘŽIASI ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Panašų skaičių vietų gavo dar dvi dešinėsios partijos – tautininkai ir Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga.

Visos dešinėsios partijos kartu sudėjus laimėjo 53 proc. vietų, kairiosios – LDDP, Valstiečių partija bei Lenkų rinkimų akcija – 31 proc., centristinės partijos – 6.7 proc. Likusius balsus išsidalijo įvairios neaiškios pakraipos partijos.

Rinkimuose labai gerai pasirodė Lenkų rinkimų akcija – už ją balsavo ne tik lenkai, bet ir nemaža dalis rusakalbių gyventojų. Jie gavo absoliučią vietų daugumą Šalčininkų ir Vilniaus savivaldybėse. Pažymėtina, kad lenkiškų rajonų rinkėjai šiuose rinkimuose dalyvavo žymiai gausiau nei įprasta.

Dar viena rinkimų įdomybė – tam tikra radikalių pakraipos partijų sėkmė. S. Buškevičiaus ir V. Štusausko vadovaujami jaun lietuviai bei Laisvės sąjunga Kaune surinko balsų daugiau, negu tradiciškai čia stiprūs krikščionys demokratai. Po kelias vietas jaun lietuviai taip pat gavo Vilniaus, Klaipėdos bei Panevėžio miestuose.

Kiek nelaukta buvo ir tai, kad į šiuos, pirmuosius savivaldybių rinkimus, vykusius pagal partinius sąrašus, nesusirinko nei pusės visų rinkėjų. Negalutiniais duomenimis, rinkimuose da-

lyvavo tik apie 43 nuosimčius rinkimų teisę turinčių Lietuvos gyventojų.

Rinkimų laimėtojai – Tėvynės Sąjunga – valdančiosios partijos pralaimėjimą pavadino triuškinančiu. Partijos išplatintame pareiškime sakoma, kad pagrindinė rinkimų išdava – tai žmonių išreikštas nepasitikėjimas LDDP vykdoma korupcijos ir žmonių skurdinimo politika. Konservatoriai valdančiąją partiją ir Prezidentą kviečia atsakyti į pagrindinį artimiausios ateities klausimą: ar jie pasiryžę atsisakyti gamybos smukdymo ir užkirsti kelią nusikalstamumui, kuris jau prasiskverbė į pačias valdžios struktūras.

Pačioje LDDP galima pastebėti treją reakciją. Partijos frakcijos Seime seniūnas G. Kirkilas viskuo kaltina priešškai nusistačiusią spaudą, apgailestaujama, kad partija liko be partinės spaudos. Daug jėgų bus skiriama akydam dešiniųjų savivaldybių darbo stebėjimui bei kritikai. Kitų nuomone, rinkėjus atbaidė vojažai po užsienius, prabangūs automobiliai, atsisirandanti turtinė diferenciacija, korupcija ir nusikalstamumas. Dar kitų nuomone, partija neapsisprendžia, kokių visuomenės sluoksniu remtis, ji atsidėjo kairiųjų idėjų, savo rinkimų pažadų.

95.III.30

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VARDAN TOS LIETUVOS ...

(Atkelta iš 1 psl.)

ar kažkur prie Kamčatos, nes Lietuvos tame žemėlapyje nebuvo. Todėl reikėjo daug literatūros ne tik juos, bet ir šiaip įvairius politikus, net ir plačiąją spaudą, nuolat šviesti. Turime tik džiaugtis, kad šioje srityje įdėtas darbas nenuėjo veltui.

Šiomet sueina jau penkeri metai, kai Lietuva laisva ir nepriklausoma. Bet ta laisvė ir nepriklausomybė vis dar yra nuolatiniam pavojui. Kaimynas iš Rytų vis dar galanda dantis ir dar vis nenori sutikti su ta padėtimi, kad jis Lietuvos neturi savo replės. Grėsmė dėl karinio tranzito per Lietuvos teritoriją iš Rusijos į Kaliningradą, visiška priklausomybė nuo rusiškos naftos bei kitų žaliavų, įvairūs rusų suvaržymai Lietuvos produktų rinkai Rytuose tik silpnina Lietuvą, neleidžia jai ekonomiškai pakilti.

Didelę žalą Lietuvai daro ir ją terorizuoja jau visame pasaulyje pagarsėjusi taip vadinama Lietuvos mafija. Šis kriminalinis elementas yra toks galingas, kad be jo kontrolės ir taip vadinamos jo apsaugos net ir mažiausias biznelis negali egzistuoti. Policija yra bejėgė suvaldyti šią kriminalinių nusikaltėlių gaują, vengdama jos ar tai iš baimės, ar būdama pati papirktą. Atrodo, kad ir valdžios pareigūnai vengia tos mafijos. Kai Seimo atstovai yra užklaunami, kodėl Seimas, kaip aukščiausiasis valstybinis organas, nesirūpina ir viešai nediskutuoja savo posėdžiuose, kaip šios mafijos veiksmus reikėtų sutramdyti, susidaro įspūdis, kad galbūt ir patys seimo nariai tupi to kriminalinio elemento kišenėje.

Lietuvos Seimas leidžia daugybę įstatymų, pagal kuriuos tauta turi gyventi, ir nuolat juos keičia. Todėl yra sunku gyventi ir veikti tokiose sąlygose. Išleidžiama daug įvairių įstatymų mokesčių reikalais, bet vyriausybė nėra pajėgi tų mokesčių išrinkti ir deficitui padengti reikia paskolų iš užsienio. Nepaisant to, kad valstybės finansinė padėtis yra kritiškoji būklė, valstybės valdymo aparatas kasmet didėja. Šiuo metu jau yra 20 ministerijų, kai prieškarinei nepriklausomai Lietuvai pakako tik aštuonių, ir puikiausiai kraštas buvo valdomas.

Investicijos Lietuvai atgaivinti yra nepaprastai reikalingos, taip kaip oras žmogui. Lietuvos valdžios politika yra tokia, kad atbaido visus investuotojus. Atbaido juos politinis nestabilumas, taip pat ir stoka lengvatų bei garantijų. Net ir naujieji turtuoliai, pralobę Lietuvoje, neinvestuoja savo kapitalo savo krašte, bet veža į užsie-

nio šalis, kuriuose investicijų mokesčiai yra daug mažesni ir gaunama daug įvairių lengvatų, apie kurias Lietuvoje nenorima ir galvoti, tuo labiau svarstyti. Dėl to, palyginus su mūsų šiaurės kaimynais, investicijom geriausiai stovi Estija. Nuo 1991 metų iki 1994 metų pabaigos ten investavo 310 mil. dolerių, Latvijoje – 240 milijonus, o Lietuvoje, nors ji ir plotu, ir gyventojų skaičiumi yra didžiausia, tik 197 milijonus dolerių. Kodėl taip yra? Pagal JAV finansinius ekspertus, kalta pati Lietuva. Ji dar labai atsilikusi santykiuose su Vakarais, vis dar gyvena ir dirba sovietinėje dvasioje ir nedaro pastangų persiorientuoti.

Kai Lietuva pasiskelbė atstatanti savo nepriklausomybę, mes, išeivija skubėjome jai padėti visokiausiais būdais. Siuntėme jai viską ir didžiausiais kiekiais, ypatinai vaistų ir medicininių priemonių. Siuntėm ir rūbus, avalynę ir, žinoma, daug knygų. Rūpinomės ir kitais būdais atsikeliančiai Tėvynei padėti. Siuntėme ir įvairių sričių specialistus supažindinti ten esančią pramonę, prekybą, bankines bei gydymo institucijas ir švietimo įstaigas su vakarietiška sistema. Tie specialistai, tiek išeivijos lietuviai, tiek užsieniečiai, vyko į Lietuvą savais pinigais, su nepaprastu entuziazmu padėti ne tik patarimais, bet parodyti, kaip praktiškai daroma, dirbama ir kaip uždirbama kapitalistiniame pasaulyje.

Iš kitos pusės, mes Amerikoje sudarėme šimtus galimybių Lietuvos žmonėms atvykti pasitobulinti ir studijuoti, ir tai daugiausiai Lietuvos Bendruomenės iniciatyva. Pavyzdžiui, New Yorko valstija net pasirašė su Lietuva bendradarbiavimo sutartį padėti Lietuvai ekonominėje srityje, ypač technologijos perdavime per aukštąjį mokslą. New Yorko valstijos universiteto iniciatyva Kaune, prie Kauno Technologijos universiteto, prieš ketverius metus įsteigtas Technologijos valdymo centras. Rezultatai – dėka to centro eilė įmonių buvo sumodernintos ir pritaikytos vakarietiškam gamybos procesui. Yra daug kitų pavyzdžių, bet visa čia šiandien sunku būtų išvardinti.

Deja, nevisada, ne visur ir ne visi Lietuvoje į tuos patarimus kreipė pakankamai dėmesio, taip pat labai nenoriai stengėsi siūlomus pagerinimus pritaikinti praktikoje, dažniausiai surasdami priežastį, kad dėl lėšų stokos tai būtų neįmanoma įgyvendinti. Susidaro įspūdis, kad daug kas Lietuvoje dar nepamiršo sovietinės rutinos, yra taip tampriai susigyvenusi su ja ir

nenori priimti jokių patarimų, ypač iš Vakarų.

Išeivija beveik 50 metų gyveno ir laukė laisvos Lietuvos. Ir kai ji tapo nepriklausoma 1990 metų kovo 11 dieną džiaugsmui nebuvo galo. Galbūt pusė išeivijos tikėjosi tada sugrįžti atgal į savo Tėvynę. Deja, tada Aukščiausioji Taryba, viskam uždarė duris. Dėl sunkiai suprantamų priežasčių priėmė tokį neapgalvotą nutarimą, net išleisdama įstatymą, kad užsienio lietuviai ir jų vaikai nėra Lietuvos piliečiai. Ši skriauda, nors ir nepilnai dabar neva atitaisyta, bet norinčiam atgauti pilietybę reikia kryžiaus kelius pereiti. O atgavus ją, atvykus į Lietuvą nuolatos apsigyventi, net ir su Lietuvos piliečio pasu rankoje beveik neįmanoma įsiregistruoti – reikia dar didesnius tuos kryžiaus kelius pereiti, patenkinant dar tebeveikiančius sovietinius potvarkius su gausybe reikalavimų.

Kadangi dar yra kai kurių neaiškumų dėl Lietuvos pilietybės įstatymo nuostatų taikymo užsienio lietuviams, Pasaulio Lietuvių B-nės valdybai spaudžiant, š.m. vasario 1 d. prezidentas Brazauskas išleido dekretą, kuriuo sudaryta pilietybės įstatymo pataisų projektui parengti 17 asmenų komisija. Jos pirmininku paskirtas Seimo narys Rimantas Markauskas, o jos nariais dauguma užsienio lietuvių bendruomenių veikėjai. Pataisų projektas turi būti pateiktas Respublikos prezidentui iki š.m. rugsėjo 1 d. Ateitis parodys, kaip šiai komisijai pavyks darbą atlikti.

O dėl atgavimo savo turto, kurį bolševikai nusiaubė, dar blogiau. Ir šis procesas nežinia ar kada nors bus teigiamai išspręstas užsienio lietuvių naudai, bet ir pačioj Lietuvoj gyvenantiems netekusiems savo turto lietuviams, jų organizacijoms ir Lietuvos Katalikų Bažnyčiai.

Mes, užsienio lietuviai, neturime užmerkti akių ir, nieko nedarant, negalime palikti savo Tėvynę likimo valiai. Lietuvai reikia pagalbos, ir mes, norim ar nenorim, turime jai padėti. JAV Lietuvių B-nės naujai išrinktoji Taryba ir Krašto valdyba, kaip didžiausio lietuvių telkinio užsienyje vadovybė, yra pasiryžusi pirmiausia stoti į pagalbą Lietuvai ekonominiuose reikaluose, skatinant privačią investiciją iš JAV, laisvą prekybą tarp JAV ir Lietuvos, JAV valdžios atitinkamos ekonominės paramos tolimesnį tiekimą Lietuvai, Lietuvos Respublikos ūkio plėtojimo laisvos rinkos principais, skatinant JAV privačias institucijas tiekti techninę paramą ir bendradarbiauti pramonės ir prekybos srityse su atitinkamomis Lietuvos institucijomis.

DETROITAS MINĖJO KOVO 11 DIENOS PENKMETĮ

LB Detroito apylinkė surengė Kovo 11 dienos penkmečio minėjimą Dievo Apaizdos parapijos salėje, kovo 12 d. Programoje buvo: sveikinimai iš vietinių politikų, JAV LB pirmininkės Reginos Narušienės pranešimas, Lietuvos pianistų Sonatos ir Roko Zubovų koncertas, skirtas M.K. Čiurlionio kūrybai ir pavadintas Čiurlionio pasauliu. Minėjimui vadovavo Pranas Zaranka ir Algis Rugienius.

Buvo perskaitytas Michigan gubernatoriaus John Engler sveikinimas, Michigan Senato ir Atstovų Rūmų bendra rezoliucija. Trumpas kalbas pasakė JAV kongresmano Joe Knollenberg atstovas ir JAV kongresmanas Dick Chrysler.

Po to kalbėjo JAV LB valdybos pirmininkė Regina Narušienė. Ji vaizdingai nupasakojo Lietuvos laisvės bylos kelią nuo 1988 metų iki 1990 m. kovo 11 d., kai Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Jai pačiai teko dalyvauti Baltijos kelio demonstracijoje Lietuvoje. Ji prisiminė žmonių drąsumą ir atkaklumą. Po Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo atėjo nervų ir blokadų karas iš Maskvos. Vėliau nesėkmingos pastangos paveikti G. Bush administraciją, kad pripažintų Lietuvos nepriklausomybę. Pučas Rusijoje ir sovietijos subyrėjimas su-

darė Lietuvai galimybę tapti JT nare.

Lietuvių bendruomenė nustatė gaires tolimesniam veiksmui: įtraukti lietuviškon veiklon jaunuosius ir lietuviškai nebekalbancius lietuvių, sustiprinti kultūrinį gyvenimą ir švietimą, surasti efektingą būdą bendrauti su Lietuva. Kalbėtoja daugiau sustojo ties NATO narystės reikalu. Kiek daug buvo visų dirbta ir kaip skubiai reikėjo dirbti buvo parodyta konkrečiais pavyzdžiais. Daug padaryta, bet dar daug turės būti daroma ateityje.

Rokas ir Sonata Zubovai yra Čiurlionio kūrybos atlikėjų laureatai. Čiurlionis parašė daug kompozicijų fortepionui. Gal būt, čia jis buvo originaliausias ir reikšmingiausias savo gausioje muzikinėje kūryboje. Rokas Zubovas skambino itin dramatiškai ir greitu tempu, tačiau Čiurlionio pasaulis išryškėjo savo pakilumu ir paslaptingumu. Ypač pasisekė pagroti Čiurlionio sonatos pirmąją dalį. Sonata Zubovienė atliko 3 Chopin mazurkas. Mat pirmutinė įtaka Čiurlioniui buvo atėjusi iš Chopino. Tarp gausybės Chopino interpretatorių Zubovienė buvo sava ir energinga, o tai yra pirmas žingsnis į pasisekimą. Sutinku su Pranu Zaranka, jie turi sugrįžti Detroitan vien tik savo koncertui.

Saulius Šimoliūnas

mis, ypač dėl stažuočių paruošiant specialistus, ir t.t.

Prieš penkerius metus Sąjūdžio išjudinta tauta išrinko Aukščiausiąją Tarybą su viltimi, kad ji išves Lietuvą į rojų gyvenimą. Buvo tikėtasi, kad kraštas bus išvalytas nuo raudonųjų erkių, pradės gyvuoti, klestėti ir konkuruoti su Vakarais. Deja, tuometinė Aukščiausios Tarybos vadovybė ir kraštui valdyti paskirta vyriausybė visus gerokai apvylė. Ji nepajėgė išvalyti krašto administraciją nuo užsilikusio bolševikinių aparatėkų ir nuomenklatūrininkų, kurie tvirtai laikėsi valdžioje. Gyvenimo lygis smuko vis žemyn ir žemyn. Ir jis nukrito tiek žemai, kad dėl to tautoje kilo nerimas. Žmonės norėjo geresnio rytojaus. Ir kai įvyko Seimo ir vėliau prezidento rinkimai, jiems nebuvo svarbu, kas toliau Lietuvą valdys. Jie rinko buvusius komunistų partijos narius, tikėdamiesi, kad juos sugražinus prie valstybės vairo, gyvenimas pagerės. Deja, vieton pagerėjimo, jis kur kas daugiau pablogėjo. Užsienio lietuviams toks mūsų tautos posūkis rinkimuose buvo didelis smūgis.

Buvo sunku suprasti tada ir dar dabar, kad tautos dauguma, išvargusi virš 50 metų, galėtų tiek sumaterialėti, kad dėl geresnio karnio ir laisvės jai nebėra jau tokia svarbi.

Už poros metų bus vėl rinkimai į Seimą ir į prezidento postą. Jau dabar pats laikas tuo susirūpinti, kad būtų renkami tik tokie asmenys, kurie tikrai galėtų dirbti ir aukotis Lietuvos labui. O tokių yra pakankamai Lietuvoje, ir net užsienyje. Mes, užsienio lietuviai, nors skaičiumi ir nesame gausūs, bet organizuotai bei vieningai veikdami ir įtaigodami savo tautiečius Lietuvoje, gal galėtume turėti šiek tiek įtakos į rinkimų rezultatus. Tik gaila, kad mums, lietuviams, kai kur užsienyje, o labiausiai tai Lietuvoje visad trūko ir trūksta tos vienybės, kurios net ir dr. Vincas Kudirka prieš 100 metų pasigedo mūsų tautos himne, šaukdamas "Vardan tos Lietuvos vienybė težydi". Todėl šiandieną, minėdami 77-sias Vasario 16-tosias metines, vienykimės į pagalbą mūsų Tėvynei Lietuvai, toli už Atlanto, kad ji visad galėtų gyvuoti ir kvėpuoti laisve ir nepriklausomybe.

"DAINAVOS" MENO ANSAMBLIO GLOBĖJO TALKA IR LINKĖJIMAI

Jurgis Janušaitis

Sparčiai artėja Lietuvių Meno Ansamblio "DAINAVA" prasmingos veiklos auksinis jubiliejus. Šią sukaktį rengiamasi iškilmingai atšvęsti Chicagoje, š.m. balandžio 23 d. aukšto meninio lygio koncertu ir iškilmingu banketu. Jubiliejui rengti specialus komitetas, vadovaujamas energingosios pirmininkės Irenos Kriaučeliūnienės baigia planuoti minėjimo eigą, tikisi visuomenės didelio dėmesio ir visokios paramos. Tačiau "Dainavai" reikia ne tik moralinės, bet ir finansinės paramos, kuria rūpinasi "Dainavos" ansamblio ilgametis globėjas, visuomenininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Tad šia proga ir užkalbinau jį ir su pareikštomis mintimis dalinamės su plačiąją lietuvių visuomene.

– Jūs, daktare Leonai, su žmona Irena didelę savo gyvenimo dalį pašventėte visuomeninei veiklai įvairiose organizacijose. Tačiau nepamiršote ir mūsų meno ir dainos vienetų. Ypač "Dainavos". Tapote šio meno ansamblio globėjais, jį rėmėte ne tik moraliai, bet ir finansiškai. Sakysite, kas paskatino pasirinkti šį kelią?

– Nuo pat įsikūrimo Chicagoje, atliekamu nuo profesinio darbo laiku, stengėmės su žmona maišyti judriame Chicagos lietuvių visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime. Nesvetima buvo ir politinė veikla. Nemaža lai-

ko skiriu Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai. Nors nesame muzikai ar dainininkai, bet prie širdies yra mūsų meniniai vienetai. Ypač tautinis meno ansamblis "Dainava", su šūkiu: "Su daina į laisvę" Draugystė su "Dainava" prasiidėjo labai atsitiktinai. Gyvendami Chicagos pašonėje, palaikėme artimus draugystės ryšius su a.a. kun. Adolfu Stašiu ir a.a. prof B. Vitkum. Jie buvo dideli dainos mylėtojai, entuziastai, "Dainavos" draugai ir rėmėjai. Taip jų paskatinti susipažinome su "Dainavos" vadovais ir pamažu išsivystė nuoširdi draugystė. Ir "Dainavai" švenčiant 10-metį, įsijungėme į ansamblio rėmėjų eiles. Paskatinti dainavičių pasišventimo ir pasiaukojimo, puoselėjant tautinį meną, pasilikome ištikimi "Dainavos" draugais ir rėmėjais.

– "Dainava" šiais metais mini garbingą savo veiklos auksinį jubiliejų. Jūs esate pakviestas lėšų telkimo vakaus talkininku. Ar darbą pradėjote, kaip sekasi ir kokią šia proga iš lietuvių visuomenės?

– "Dainavos" meno ansamblio auksinė 50-ties metų veiklos sukaktis svarbi ir reikšminga. Žinant išeivijos kultūrinių vienetų veiklos sąlygas, kada ansamblis neturi tam reikalui specialių fondų, nei valstybinės paramos, kada neturi apmokamų tarnautojų, visi dirba tik iš meilės

dainai, repeticijoms aukoja savo laisvalaikį ir dažnai patys padengia susidariusias organizacines išlaidas, šis jubiliejus dar reikšmingesnis ir "Dainava" nusipelnė mūsų visų dėkingumo, talkos ir paramos.

Neįeinu į komitetą šiam jubiliejui rengti, bet kiek "laisvas" pensininko laikas leidžia, šiek tiek talkinu lėšų telkime. Padaryta gera pradžia. Į prašymus gražiai atsi-

go "Dainavai" jubiliejaus paminėjimo. Tuo labiau, kad šiuo metu "Dainavai" vadovauja jaunas, energingas, daugeliui pažįstamas, muzikas, inž. Darius Polikaitis. Net aštuoni Polikaičiai aktyviai įsijungę į "Dainavos" ansamblį. O Darius Polikaitis, laikydamas dirigento lazdelę savo rankose, pritraukė jaunų dainininkų ir tas užtikrina "Dainavai" šviesų rytojų.

– Jūs turite šiame darbe

"Dainavos" jubiliejų paremti atsiliepimais į prašymus laiškais yra džiuginantys. Už visas aukas Komitetas yra labai dėkingas.

– Ko pageidautumėte, kaip globėjai, iš lietuvių visuomenės?

– Per 50 "Dainavos" veiklos metų daug kas keitėsi: Meno vadovai, pirmininkai, dainininkai, klausytojai. Bet nesikeitė "Dainavos" tikslai: "meilė tautiniam menui ir

"Dainavos" ansamblis, intensyviai ruošiasi 50 m. sukaktuviniam koncertui, vadovaujant dirigentui Dariui Polikaičiui.

liepė Lietuvių Fondas, Tautos Fondas, Lietuvių Tautiniai Namai, Tautinis Kultūros Fondas, kai kurios lietuvių biznio įstaigos ir pavieniai aukotojai. Š.m. balandžio 23 d. rengiamas sukaktuvinis koncertas ir ruošiamas jubiliejui atžymėti leidinys. Visa tai surišta su didelėmis išlaidomis. Tikiu, kad visuomenė įvertins pastangas ir dar stipriau prisidės prie šio garbin-

didelę patirtį, tad šiuo atveju kokius metodus vartojate ir kokie pirmieji rezultatai?

Nesakyčiau, kad turiu ypatingą patirtį. Žinoma, teko nemažai didesnių ir mažesnių renginių ruošti ir jiems vadovauti. Visi tie renginiai buvo surišti su lėšų telkimu. Turbūt nesuklysiu pasakęs, kad sėkmingiausias būdas telkti lėšas yra asmeniškai kontaktai. Tačiau šį kartą

šūkis "Su daina į laisvę".

Laikui bėgant "Dainavos" gretos pradėjo retėti. Atsiradusias spragas buvo sunku užpildyti. Nelengva buvo surasti ir meno vadovus. Tik muzikui Dariui perėmus "Dainavos" meno vadovo pareigas, lyg magiška lazdelė, pritraukė daug jaunimo. Tenka tik džiaugtis ir sveikinti. Tad ir mūsų visuomenei reikėtų

(Nukelta į 7 psl.)

Vytautas Rėkus

POLUNDRA

(Ištraukos iš knygos)

(Tęsinys. Pradžia Nr.8)

Padariau išvadą, kad jeigu žmogus, kol dar nėra visai sutriuškintas, gali veikti sveikomis kūno dalimis, tai kodėl negali protingai galvoti, jei dar ne visos smegenys yra sukrėstos? Bandymų ir klaidų metodu prieidavau prie gana protingų sprendimų. Reikėjo įveikti. Man beveik pasisekė pasveikti. Bet kai traukia dantį, senos negalės atsiliepią. Dabar, kai man ištraukia dantį, skubu namo ir guliu bent kelias valandas, kol skausmas pračina. Kai man pirmą dantį ištraukė (1956 m. Šalčininkuose), tada buvau praradęs sąmonę ir prapuočiau. Ieškojo net milicija. Po to apgalvojau, ką turiu veikti, kai trauks kitą dantį – kad nepasikartotų Šalčininkų įvykis. Vorkutos lageriuose ne aš vienas turėjau suardytas smegenis.

Ragavęs maisto stygiaus vokiečių okupacijos metu, Vorkutoje buvau kiek atspa-

resnis už kitus, kurie laisvėje turėjo sotesnį gyvenimą. Mano nelaimės draugai greičiau nusilpdavo negu aš. Kai būklė artėjo prie dochodiagos, neretai draugai tardomi išpažindavo uždraustas paslaptis. Dažniausiai tai buvo išpažinimai, kas kokias kančias patyrė tardymo metu. Ne vienas buvo priverstas pasirašyti sau kaltinamąjį protokolą, nors kaltas nebuvo. Tardymai buvo tokie žiaurūs, kad būdavo priverčiami pasirašyti nekalti – kitu atveju budeliai nukankindavo juos be jokios atsakomybės. Po tos išpažinties žmonės laisviau pasijausdavo, bet tapdavo abejingi protiškai atbuke. Nesuvokdavo, apie ką kalbama, kažką kartais prisimindavo trumpam laikui, bet pagaliau tik ranka lėtai mosteldavo. Atrodė, lyg atsisveikina su šiuo pasauliu. Vieną kartą brutaliai ištrauktas iš miego, pastebėjau kaimyno lavoną. Numirė. Šiurpi tikrovė! To-

li nuo lagerio buvo mūsų "darbovietė" – žvyro duobė, vadinama "karjeru", iš kurios ne visi sugrįždavo į baraką savo kojomis. Ne kartą siausdavo tokia pūga (purga), kad sniegas išskverdavo pro mažiausius plyšelius iki pat gyno kūno, o mūsų apranga – menka vatinukė ir seni veltiniai. Taip sušaldavome, kad neturėjome jėgų nė pasimankštinti sušilimui. Po tokios darbo dienos ne vienas taip nusilpdavo, kad reikėjo parnešti į lagerį, į lazaretą, kur neretai mirdavo. Tokios būsenos žmogus būdavo bejėgis, apatiškas ir be jokios nuovokos. Iš tokiu būdu pakliuvusių į lazaretą žmonių nenaudėliai tyčiojosi: "dochodiaga došol na dochodiagie" (nusišvėgėlis tapo nusišvėgėliu), o kada numirdavo, tie sakdavo – "podocho" (pastip). Jokio gailesčio. Tokiomis aplinkybėmis žmogus labai greitai nusilpdavo ir fiziškai, ir psichiškai. Neretai vadinamieji blatniakai šaipydavosi iš vargšų:

Pasitrauk, – sakydavo savo sėbrui, – nematai, kad žmogus eina!

Nusikvatodavo vania, nusišvėgdavo griša ir jų bendrai. Lenkų poetas komunistas Bronieviskis po to pragaro kartojo Gorkio žodžius: "Žmogus – tai skamba išdidžiai". Išdidžiai barškėjo mūsų ant grynų gultų kaulai, aptraukti apdribusia oda lyg skuduru. Kojos mūsų atrodė tragikomiškai apverstos atvirkščiai: prie padų storesnės negu prie liemens. Aiškiai buvo matyti kaulų formos: du kaulai žemiau ir vienas aukščiau kelio. Tai rezultatas sukurtų sąlygų, kad būtų sunaikinti kiek kitaip galvojantys ar tik tuo įtariami žmonės, sunaikinti badu, šalčiu, panieka, beprasmišku darbu, utėlėmis, užsiundytais kriminaliniais nusikaltėliais.

Vieną kartą buvo lyg pirtis. Pasityčiojimas! Rusė vyrams skuto visus plaukus žemiau juostos. Buvome tada visos brigados vyrai nuogi ir atrodėme kaip tikri dochodiagos, tik vien brigadininkas Gumanukas buvo kaip nupenėtas. Mes žiūrėjome į tą nusipenėjusį brigadininką, kuris įtarė mus, kad norime jį suvalgyti, tai pradėjo mušti.

Kažkas įėjo į tą "pirtį", tai jis nustojo mušęs ir apsirėngė.

Pagalčiau ir aš nusilpau, bet mėginau išlaikyti sveiką galvosena, kuri buvo lyg sulėtintas filmas: kažkas galvoje painiojosi ir reikėjo net sustoti, kad būtų laiko pagalvoti, ką toliau daryti, kur eiti. Labai stengiausi, kad tas sulėtintas filmas visai nenutrūktų. Kartais tyriau save, kartodamas daugybės lentele, arba išgnybdavau šone. Pajusdavau tada kaulą, nuo kurio oda lyg atsokusi, ir ją buvo galima tampyti kaip gumą. Kartais oras prakvipdavo naminiais, mamos gaminiais patiekalais. Atmenu riebių kopūstų kvapą nosyje ir skonį burnoje. Kitą kartą pajutau burnoje skonį salamoko, elgetų patiekalo, kurį ne kartą valgėme prieš karą okupuotoje gimtinėje. Ne visada pasisekdavo protingai pasielgti, kad ir kaip stengiausi kontroliuoti savo protavimą. Bet savikontrolė mane išgelbėjo nuo prazūtės. Kai visai tapau nusmukdytas, užsibrėžiau savo sąmonėje, kad kaip nors turiu grįžti iš darbo į

(Nukelta į 7 psl.)

"DAINAVOS" MENO ANSAMBLIO ...

(Atkelta iš 6 psl.)

dar stipriau paremti "Dainavos" pastangas ne tik aukomis, bet ir gausiai atsilankant į "Dainavos" renginius, tuo parodant, kad "Dainava" nėra palikta viena, o turi stiprų užnugarį. Tai moralinė parama.

– Jūs, daktare Leonai, varote gilią vagą įvairių organizacijų veikloje. Ar dar nepavargote, o ištekliais gausiai remiate jų veiklą, ar netuštėja kišenė?

– Perkopus 75 metų slenkstį ir gyvenimo saulutei riedant vakarop, kartais jaučiasi senstelėjimo žymės. Bet kol dar turiu šiek tiek energijos, o planų niekada netrūksta, bandau išlikti ir toliau aktyviu mūsų kunkuliuojančiame lietuviškame gyvenime. Išėjus į pensiją, kišenės talpa ri-

bota. Visa laimė, kai pritrūks tu pinigų, pasiskolinu iš "žmonos pensijos čekio".

– Ir pagaliau, kokiomis nuotaikomis gyvenate, "Dainavos" ansamblui švenčiant šią prasmingą sukaktį?

– Kaip amerikiečiai sako, esu "proud", kad teko sulaukti šios "Dainavos" ansamblio, su kuriuo riša 40 metų draugystę, auksinės sukakties. Linkėčiau "Dainavai" daug darbinių metų, daina ir tautiniu šoku guosti mus iš-

eivijoje, stiprinti mūsų ryžtą išlikti lietuviams, išsaugoti lietuvišką kultūrą, papročius. "Dainavos" ansamblis paliks giliai įmintas pėdas išeivijos ir Lietuvos istorijoje. Kiek galėsime, remsime ir toliau dainaviečių pastangas.

Pabaigai, gili padėka Jums, už šį pasikalbėjimą ir visuomet rodomą dėmesį ir talką "Dainavai".

Dėkojame dr. Leonui Kriaučeliūnui už įdomias mintis, linkime talkoje sėkmės, o "Dainavai" dainuoti dar daugelį metų.

BILIETAI Į LIETUVOS MENO ANSAMBLIO "DAINAVA" SUKAKTUVINĮ 50 METŲ KONCERTĄ
gaunami pas LION FRAME GALLERY savininką
Leoną Narbutį (3125 W.71st. St. Chicago IL 60629.
Tel. (312) 778-6322) ir
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE, Lemonte,
balandžio mėn. 2 ir 9 dienomis po Mišių.

Irena Kazlauskienė, sekretorė, Irena Kriaučeliūnienė, "Dainavos" 50 m. minėjimui rengti komiteto pirm., Oskaras Kremeris, išdininkas, svarsto jubiliejaus reikalus. V. Kučo nuotr.

VYRAI, ATSILIEPKITI!

Laikas nenumaldomai skaičiuoja metus. Tolsta kraupūs 1939-1941-ieji, hitlerinė okupacija, karo ir pokario metai. Tų metų kruvinose, permainingose grumtynėse į savo verpetą buvo įsukusios ir Lietuvos vyrus, jie pergyveno raudonąjį ir rudąjį tautos genocidą, prieš savo valią teko kovoti ir vienoje ir kitoje barikadų pusėje, tikintis, kad tai atneš Tėvynei laisvę ir nepriklausomybę. Tų įvykių dalyviai – tautos istorijos liudininkai. Todėl labai svarbu, kad tai, ką pergyveno, užrašyti, palikti ateinančioms kartoms, bet nenusinešti Anapilin...

Leidykla "Kardas" intensyviai renka tokius prisiminimus ir ruošiasi išleisti knygas apie:

1. 1940-1941 m. Lietuvos kariuomenės likvidavimą, karininkų ir kareivių genocidą;
2. 1941 m. birželio 22-25 d. sukilimą II dalį (I dalis išleista 1994 m.);
3. Lietuviškųjų savisaugos batalionų kovas Rytų fronte;
4. 16 lietuviškąją diviziją, jos tragiškus kovos kelius, kuriuos slėpė komisarai ir NKVD;

*** Į DAINAVOS ansamblio 50 m. sukakties banketą** stalus rezervuoti pas **Sofiją Džiugienę, 708-423-1681** arba pas **Daną Bazienę, 708-636-6021**. Banketas **balandžio 23 d., sekmadienį, 5 val. p.p. Condesa del Mar** pokylių salėje. Kaina \$30 asmeniui, įskaitant gėrimus. (sk)

5. Lietuvos Vietinę rinktinę ir Tėvynės apsaugos pulko kovas prie Barstyčių ir Sedos;

6. Lietuvių dalyvavimą Sąjungininkų kariuomenės mūšiuose Vakarų fronte;

7. Antibolševikinę ir antinacinę rezistenciją.

Kas nenori pasirašyti tikra pavarde, galima prisiminti pasirašyti slapyvardžiu, leidyklai pateikiant tikrą pavardę. Ji bus laikoma paslaptyste.

Prisiminimus, nuotraukas siųsti adresu: Leidykla "Kardas", box 1847, 2043 VILNIUS, Lithuania.

Leidyklos "Kardas" taryba

DĖMESIO!

Tradicinį Velykų stalą Pasaulio lietuvių centras Lemonte visada ruošdavo Atvelykio sekmadienį. Šiais metais tą sekmadienį yra "Dainavos" ansamblio didelė šventė - 50 metų nuo jo įsikūrimo. Per tuos 50 metų jis savo daina ir giesme džiugino mus visus.

Vertindami "Dainavos" ansamblio didžiulį įnašą į lietuvių kultūrą ir norėdami kad galėtume visi toje šventėje dalyvauti, Pasaulio lietuvių centras tradicinį Velykų stalą nukelia į balandžio 22 d., šeštadienį, 5 val. v.

Vietų rezervavimui skambinti: Vilė Marchertienė (708) 985-7216 arba Aldona Palekienė (708) 448-7436. Auka 10 dol.

PLC renginių komitetas

(Atkelta iš 6 psl.)

baraką, atsigulti, o rytą nueiti į virtuvę ir gauti nors tą bado porciją. Bet vis tiek visai nusilpau: mano galvojimas visiškai sulėtėjo, tarsi nutrūko filmas, ir tada pakliuvau į kažkokį baraką, kur išbuva gal kelias dienas. Neatmenu. Po to vėl ėmė į darbą, į kalvę, nes atrodžiau stambesnis už kitus dochodiagas. Jaučiausi lyg po sunkios ligos, lyg perėjęs per pragaro mašiną.

1947 metais grįžau į Vilniaus kraštą, kur padėtis buvo panaši į lagerinę: prižiūrėtojai, jų tarnai ir pasmerktieji. Man grėsė tremtis iki gyvos galvos. Rašau apie tai, kad nebūtų daugiau niekada dochodiagų ir tos smurto imperijos.

9. Purga *

Šalčiausių žiemų metais mūsų Suvalkijoje būdavo daug sniego ir pusnių. "Gili žiema", – sakydavo žmonės. Trisdešimtys laipsnių šaltis tęsėsi savaites. Vaikai sėdėdavo namie ir nuobodžiauda-

*)Pūga

mi kartais juokaudavo: "Reikia suskaičiuoti plikius, tai bus atolydis". Nedaug tų plikių buvo kaime, tai dar ilgai buvo šalta, o purų sniegą vėjas nešiojo ir nešiojo. Pustė. Pusniai žmonėms buvo labai įkyrūs, nes užpustydavo kelius, pro pastogių plyšius vėjas prinešdavo sniego į namus. Pusnių metu žmonės nesileisdavo į keliones, nes labai lengvai buvo galima paklysti. Kai šalčiai sumažėdavo, reikėdavo prakasti kelius, nes vietomis vėpūtiniai buvo dviejų metrų gylio. Pagaliau prasidėdavo atolydis, ir tada vaikai išeidavo pasislidinėti.

Tie šalčiai, pusniai ir pūgos įstrigo mūsų sąmonėje visam gyvenimui, bet niekaip negalima to mūsų gamtos reiškinio lyginti su šiaurės viesulu, Vorkutos purga, kuri siausdavo kur kas ilgiau ir padarydavo žmonėms daug žalos. Daugiausia nukentėdavo tie kaliniai, kurie dirbo toli už lagerio ribų, pavyzdžiui, žvyro duobėje. Vadinamoje Karjeru.

Purgos metu paprastai

nevarydavo mūsų į darbą, nes bijodavo, kad mes nebėgtume ar kad mūsų neužpustytų. Bijoję ne iš gailėsčio ir ne iš žmoniškumo, baisu buvo jiems dėl ataskaitos viršininkams. Sargybinis, nesugebėjęs atsiskaityti gyvais ar mirusiais, eidavo į vadinamąjį "raschod". Pagal rusų kalbos žodyną "raschod" reiškia išlaidas – suprask: sąnaika, galas (AN, 1961, t. 12, p. 968). Mongolas darbe ar kelionės metu buvo labai nemalonus. Mongolais vadinavome eilinius lagerio pareigūnus, nors jie nieko bendra ir neturėjo su ta garbinga tauta. Jų tik išorinė rytietiška išvaizda šiek tiek primindavo tos tautos žmones. Tolimųjų Rytų tautos skaudžiai nukentėjo nuo imperijos, ir todėl jos mirtinai nekenė rusų, kurių neskyrė ir nuo kitų Europos tautų. Totalitarinės imperijos pareigūnai žiauriai naudodavosi ta jų neapykanta. Tie mongolai, drebėdami dėl savo gyvybės ir apakinti keršto, vykdavo kiekvieną aukštesniųjų pareigūnų įsakymą.

1949 metais vienas toks pareigūnas, majoras, lankėsi pas popą Pokrovskį Zubcovą ir begėdiškai gyrėsi, kaip priverstė tuos vargšus tapti žmogžudžiais. Majoras papasakojo, kad jei kas nevykdavo jo įsakymų, jam matant nušaudavo keletą jo tautybės žmonių. Taip iš baimės žmonės ir tapdavo budelių įrankiais, kuriuos sistema ir išnaudodavo Vorkutoje.

Dabar aš po 45-erių metų taip stebėtinai ryškiai atsimeinu ta stichiją, vadinamą purga – tas Tolimosios Šiaurės pusnis, jos padarinius ir mūsų kančias, atsimeinu kiekvieną savo žingsnį, kiekvieną pasibaisėtiną vaizdą, matytą purgos metu. Toje balto sniego tamsoje per vieną žingsnį nieko nebuvo galima įžvelgti, ir to viesulo begalybėje apimdavo paniška baimė. Rodydavosi, kad čia pat esantys žmonės kažkur prapuola. Visa laimė, kad atsirasdavo tąsyk atavistinis instinktas, įgimtas aimanavimas žmonių, pasimetusių sniego migloje ir aštriame vėjyje. Mat purgos siautėjimas visai

atimdavo žmonėms jėgas.

Vieną kartą, regis sunkaus darbo įkarštyje, pajutau malonią vėšą – tarytum būtų per mane patraukęs vasaros įkaitinto Galadusio ežero dvelksmas, ir pasidarė taip lengva... Staiga pajutau, kad kažkas mane traukia už rankos: tai nelaimės draugas užkliuvo ant manęs sniege ir padėjo man atsikelti. Atsipeikėjęs apsikračiau sniegą ir nulingavau paskui savo išgelbėtoją. Tas aimanavimas padėjo mums susirasti, susiburti, išsigelbėti nuo pražūtingo užpustymo.

Tarp mūsų nebuvo nė vieno senesnio žmogaus, bet buvome visi taip nualinti, kad vėjas mus sugebėjo sulenkti, suriesti, ir mes beveik keturpėsiuodavome. Mūsų sąmonėje buvo viena mintis: išsigelbėti dar šį kartą, kad galėtume atlikti savo pareigas. Tvirtas tikėjimas Dievu žmogaus organizme skatindavo milžinišką siekį išlikti gyvam. Survival, kaip sako amerikiečiai (miljonieriai ir benamiai), išlikti gyvam.

(Bus daugiau)

JAUNATVIŠKA KAZIUKO MUGĖ

Aurelija M. Balašaitienė

Prieš daugelį dešimtmečių iš Lietuvos atgabenta Kaziuko mugės tradicija ne tik išliko gyva užsienio lietuvių skautijoje, bet joje išaugo ir naujos, tą tradiciją tęsiančios kartos, kuriose gyva Dievo, Tėvynės ir artimo meilė bei skautiškų idealų pritaikymas gyvenime. Tai bene vienintelė organizacija, kuri iš visuomenės neprašo aukų, bet savo rankomis uždirba lėšas stovykloms ir kitiems skautiškos veiklos reikalams, Kaziuko mugėje pardavinėdami savo pačių rankdarbius,

pimusi į "seses skaites ir brolius skautus" ir užbaigtas puikiai parinkta Šv. Augustino mintimi: "Saugokitės, kad nesusipančiotumėte su šiuo pasauliu – jis pasenęs, ir kad neatmestumėte naujosios jaunatvės, kurią jums siūlo Kristus"... Tai lyg simboliškai ir konkrečiai nusakytas Kaziuko mugės motyvas, nes tiek skautiški darbeliai, tiek programa buvo jauniosios kartos darbo išdava, kadangi Clevelando skautų vadovybė jau yra toli nuo tėvynės gimusių rankose.

"Pilėnų ir "Neringos" tuntų skautų ir skaučių sueigoje Kovo 20 d. Vyr. skautininko įsakymu buvo pakelti į paskautininkų laipsnius du veiklūs vadovai Linas ir Rimas Biliūnai. Iš k. v.s. R. Belzinskas, s. vytytis A. Dunduras, Linas ir Rimas Biliūnai ir Giliukai.

V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelando skautijos 40-tąją Kaziuko mugę atidarė Pilėnų tunto tuntininkas v.s.R. Belzinskas. Toliau matosi ps. V. Pollak, v.s. J. Taorienė, j.v.s. V. Petukauskas, klebonas G. Kijauskas SJ., s.v. Staškus, ps. B. Taraškienė ir j.v.s. D. Kižys.

V. Bacevičiaus nuotr.

Užbaigiant 40-tąją Kaziuko mugę atliekama dainų programa, kuriai vadovauja ps. A. Bublytė.

V. Bacevičiaus nuotr.

pietus, skanumynus, margučius...

Šių metų kovo 26 dienos ryte skautės ir skautai susirinko Clevelando Dievo Motinos parapijos šventovėn, šventę pradėdami savo šūkio pradiniais žodžiais – tarnyba Dievui. Prie Mišių patarnavo uniformuoti skautai, aukas nešė skautės ir skautai, o Mišių skaitinius išpūdingai skaitė skautas Algis Miškinis. Buvo itin miela klausytis parapijos klebono, kun. Gedimino Kijausko pamokslų, kuris buvo pradėtas krei-

Užsigardžius Rūtos Motiejūnaitės su talka pagamintais lietuviškais pietumis, apsipirkus prie turtingo kepininių ir pyragaičių stalo, mugės svečiai rinkosi parapijos auditorijon į oficialią mugės atidarymą. Gražu buvo stebėti pietų metu aplink stalus besisukinėjančius skautus, renkant tuščius indus, gėrimų indelius ar kavos puodukus, palaikant tvarką ir švarą.

Auditorijoje Andriui Dundurui tvirtu ir patyrimą rodančiu balsu davus komandą, į salę tvarkingomis rikiuo-

tėmis įžygiavo Neringos ir Pilėnų tuntai, o į taktą plonjančiai publikai didelį džiaugsmą suteikė dar maži Jūros skautukai, savo "jūrininkų" uniformomis simbolizuodami lietuvių skauto meilę Baltijos jūrai ir Lietuvos ežerams. Buvo gražu ir beveik graudu, kai kaspino perkirpimu mugę atidaryti buvo pakviesta jauniausia skautininkė – Kristė Vedegytė. Tai buvo didžiausia staigmena, pagerbiant jaunąją kartą, jos nenustūmus į šoną ar užpakalines eiles, kaip tai buvo da-

roma per ilgus metus. Gal todėl skautų eilėse matosi kelių dešimtmečių spraga, bet naujos atžalos teikia viltį tolimesniam skautų gyvavimui. Po vienetų raportų skautai išsisklaidė, o svečiai apžiūrino rankdarbius, jais gėrėjosi, juos pirkė.

Apie pirmą valandą, sustačius auditorijoje kėdes, priekyje susėdus skautams ir jų vadovams, prasidėjo pramoginė programa, kurią pravedė psk. Aida Bublytė. Sunku buvo nesigėrėti jos lietuvių kalbos tarsena ir sugebėjimu gyvai ir nuotaikingai pravesti dainas, jas įvairinti judesiais mįslėmis, pravesti originalius šūkius. Ji stengėsi įtraukti visą publiką, bet deja, salės vidury ir gale susispietę svečiai be perstojo triukšmavo, kalbėjosi, nekreipdami dėmesio į Bublytės pastangas juos įtraukti į dainas, kurių tekstai buvo visiems išdalinti. Net du kartu jaunoji vadovė kreipėsi į publiką su prašymu kiek apimti, bet... Tai buvo nekultūringas elgesys ir blogas pavyzdys jauniui, tuo pačiu jam parodant ir didelę nepagarbą. Jei kam buvo neįdomu, tas galėjo eiti į kavinę ar į prieangį ir ten laisvai triukšmauti... Tačiau Andriui Dundurui paskelbus

loterijos bilietų traukimą, publika aprimo, nes norėjo girdėti šaukiamus numerius. Bilietus traukė patys mažiausieji, ką jie atliko rimtai, jausdami savo pareigų svarbą, o vienas skautukas, ištraukęs bilietą, jį norėjo su savim nusinešti. Buvo ir gardaus juoko... Šiais metais buvo tikrai vertingi loterijos laimėjimai: elektrinis duonos gamintuvas, automatinis prietaisas virti kavai, vandens švarintojas, geros kokybės vynas, svarstyklės ir kitos, rėmėjų suaukotos naujos dovanos. Tai išsiskyrė iš mūsų renginiuose dažnai pravedamų loterijų, kuriose daugumą laimikių sudaro iš palėpių surinktos senienos ar nereikalingi rankdarbiai.

Atrodo, kad šių metų Kaziuko mugę puikiai pavyko, tačiau didžiausias jos laimėjimas yra tas, kad jaunoji skautų karta puikiai pasirodė, įrodydama savo pajėgumą išlaikyti ir puoselėti lietuviškas skautiškas tradicijas.

Clevelando skautų ir skaučių vadovybės yra giliai dėkingos visuomenei ir už skaitlingą dalyvavimą, ir už finansinę paramą. Tai puiki paskata tolimesniam darbui Dievo, Tėvynės ir artimo tarnyboje.

Trumpai iš Chicagos

KONCERTUOS SMUIKININKAS RAIMUNDAS KATILIUS

Žymusis Lietuvos smuikininkas Raimundas Katilius kartu su Lietuvoje gimusiu ir augusiu, dabar gyvenančiu Vokietijoje pianistu Leonidu Dorfmanu, duos eilę koncertų Chicagoje ir apylinkėse. Jų koncertą rengia Lietuvos

vaikų globos būrelis "Saulutė". Jis įvyks Jaunimo centre balandžio 8 d. 4 val. p.p. Šio koncerto pajamos bus skirtos Lietuvos našlaičiams, daugia vaikams šeimoms bei vaikams su negalia.

PAMINĖJO KOVO 11-AJA

Illinois universiteto Chicagoje Lituanistikos katedra kovo 16 d. surengė Kovo 11-osios minėjimą. Čia paskaitą, tema "Tautinių drabužių istorijos keliai", skaitė Rūta Sališkienė.

Kovo 11-osios minėjimą taip pat surengė ir Amerikos

Lietuvių meno draugija. Jis įvyko kovo 10 d. Jaunimo centro kavinėje.

Plačiausia šių sukaktį paminėjo Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kovo 12 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Ed.Š.

NETOBULUMAI

Vladas Vilekš

Kiekvienas iš mūsų turi me draugų ir priešų. Nežinia kurių daugiau ar mažiau. Bet kartais neturint ką ypatingo veikti ar galvoti reikia atkreipti dėmesį ir paieškoti priešų. Kas mus kasdien muša ir neleidžia mūsų talentams prasiskverbti. Žinoma toje srityje stipriai darbuojasi dabartinė Lietuvos valdžia. Bet apie ją tiek daug kalbama, o ji visiškai neima į galvą. Tad šiuo kartu palikime ją ramybėje. O atkreipkime dėmesį į gamtos prajovus.

Sakoma, kad žmogus buvo sukurtas pagal Dievo paveikslą, o Darvinas tvirtina, kad žmogus išsivystė iš beždžionės. Reiškia Adomas ir Ieva buvo plaukuoti ir karsėsi po rojaus medžius. Nuskindama obuolį Ieva lengvai šoktelėjo į medį. Tokio Adomo ir Ievos paveikslas niekur nemačiau ir nenorėčiau matyti.

Palikime tuos ginčus gudročiams, bet niežti liežuvis išsitariti apie žmogaus sutvėrimo netobulumus. Galima buvo kitaip.

Pradėkime nuo rankų. Jeigu rankos būtų ilgesnės tai nereikėtų lenktis užrišti batų raiščius. Jeigu akys būtų tobulos nereikėtų akinių, o taip pat ausų, kad pakabinti akinius. Neturint ausų nereikėtų šiltų kepurėlių, kad jas apsaugoti nuo nušalimo. Darvinas sako, kad pirmasis žmogus buvo plaukuotas. Tad kam gamta gi nuplikdino? Šiandien nereikėtų nei paltų nei

kailių. Kiek žvėrelių ramiai gyventų dėl kurių išlikimo šiandien tiek sielojamasi.

Nosis visiškai nereikalinga. Kai kurie turi tokias baurias nosis, kad daro operacijas, jas bent kiek pataisyti. Žinoma, daktarams tai aukso kasyklos. Bet gamta galėjo taip sutvarkyti, kad nosį galima būtų pasirinkti. Kam kokia patinka.

Širdis turėjo būti išimama. Nori atiduoti savo širdį mylimajai – išėmė ir atidavė. Bet čia reikėtų kokių nors nuostatų. Nes kai kuri mergaitė gali prisirinkti daugybę širdžių, o kitoms ir neliks.

Plaukai irgi nevisai gerai sutvarkyti. Kai kam auga per daug, o kai kam pradings. Čia labai sunkus gamtos uždavinys. Ypatingai moterų dėl to daug kenčia. Vienos nori būti juodaplaukės, o kitos pačios nežino, ko jos nori. Tenka pasakyti, kad čia reikalas be gamtos įsikišimo išspręstas. Moterų dažo plaukus kaip nori. Raudonai, lelijavai, žaliai, mėlynai.

Kojų reikalas gamtos buvo paliktas be jokio dėmesio. Kodėl vietoje kojų nebuvo galima įtaisyti ratus. Šiandien nereikėtų automobilių, nereikėtų taip brangiai mokėti už benziną. Vaziuoti kur nori.

Daug nervų pagadina, kada skrendant lėktuvu prapuola tavo lagaminas. O ko-

(Atkelta iš 2 psl.)

kad jis priešinsis sutarties pratęsimui, jei Izraelis nepripažins, kad jis turi branduolinių ginklų arsenalą ir neprisijungs prie tos sutarties. Manoma, kad Egiptą parems daug arabų valstybių, kurių užsienio reikalų ministrai tarėsi kovo 22 d. Kaire.

• JAV vyriausybė turi daug sunkumų su nelegaliais imigrantais, bandančiais prisiveržti pro Meksikos – JAV sieną. Dar sunkiau Argentinai apsaugoti savo sienas, per kurias veržiasi, ieškodami darbo, boliviečiai, paragvajiečiai ir kt. Argentinos spauda kaltina užsieniečius atimant darbą iš vietinių.

dėl negalėjo gamta pritaisyti nešiojamą lagaminą. Niekad nepražūtų.

Kokia kūno dalis ką padaro, gero ar blogo, suverčiama galvai. Nes mat galva žmogų vedžioja. Tad ar ji reikalinga? Ar gamta čia neapsiriko. Nebūtų galvos nebūtų visokių kvailysčių.

Kai kuris labai daug mintijantis skaitytojas ims samprotauti... "Tas, kuris parašė šias mintis nežinia iš ko jis kilęs. Bet aišku, kad tvėrėjas jam įtaisė žvirblio smegenis". Nesutinku. Mačiau Dievo atvaizdą Sikstino koplyčioje Michelangelo paveiksle. Ten pavaizduotas Dievas labai panašus į mane. Tik man trūksta barzdos. Reikės užsiauginti. O beždžionės matytos zoologijos sode visai nepanašios į mane. Tiesa. Kai kurios turi kažką bendro su mano kritikais.

Iš visur apie viską

Legaliai atvykusių svečių Argentinoje dirba apie milijonas, o kiek čia gyvena ir dirba nelegalių, niekas nežino.

• Lenkijoje viešosios opinijos tyrimai parodė, jog 36 nuoš. lenkų pritaria prezidento Lech Walensos politikai. Jis priverstė pasitraukti Maskvai palankų ministrą pirmininką Waldemar Pawlak ir paskyrė naujus gynybos ir užsienio reikalų ministrus. Negana to, prezidentas laimėjo teisę ir ateity turėti galią skirti svarbiuosius vyriausybės ministrus. Nors naujasis vyriausybės premjeras Josef Oleksy yra buvęs komunistų veikėjas, jis laikomas nuosaikiu ir sukalbamu. Premjeras pažadėjo tęsti lenkų ekonomines reformas.

• Prancūzijos prezidento rinkimų pirmasis ratas bus balandžio 23 d. Trys kandidatai veda karštą kampaniją. Kairiųjų partijų remiamas Jospin žada įvesti trumpesnę darbo savaitę, susidedančią iš 37 valandų. Žada įvesti mokesčius įmonėms, kurios teršia gamtą ir ketina sutrumpinti prezidento tarnybos terminą iki 5 metų. Premjeras Balladur savo kalbose nurodo, jog Prancūzijoje reikia sustiprinti moterų dalyvavimą politiniame gyvenime. Parlamente moterų sudaro vos 5 nuoš., kada Europos parlamentuose moterų vidurkis yra 17 nuoš. Trečiasis kandidatas Chirac kalba apie darbininkų algų padidinimą ir apie prancūzų franko sustiprinimą Europos sąjungoje.

• Po trumpo streiko Vokietijos inžinierijos darbininkų unija laimėjo algų pakėlimą 5 nuoš.

• Tailando karalius Bhumibol, kurios politinės galios ir taip menkos, gydytojų patiriamas, paskelbė sumažinsias savo karališkas pareigas dėl širdies negalavimų. Jis 67 m. amžiaus.

• Azerbaidžiano prez. Heidar Aliev paskelbė ypatingo pavojaus būklę, nes specialios policijos dalinys buvo užėmęs vidaus reikalų ministeriją. Policija klausė vidaus reikalų viceministro įsakymų. Tas buvo pašalintas iš pareigų.

• Nigerijos diktatorius generolas Sani Abacha buvo išvykęs į Danijoje vykusią JT socialinio išvystymo valstybių galvų konferenciją. Komentatoriai kalba, kad tuo Abacha įrodė, jog jis tikrai valdo Nigeriją. Prieš jį buvęs diktatorius gen. Yakubu Gowon, išvažiavęs 1975 m. į užsienio konferenciją, buvo pašalintas ir sužinojo užsienyje, kad jam nebereikia grįžti namo.

• Naftos bendrovė Conoco, JAV vyriausybei spaudžiant, paskelbė, kad atsisa-

kyta planų ieškoti naftos šaltinių Irano teritorijoje, nes Irano vyriausybė vis elgiasi nedraugiškai JAV atžvilgiu.

• Izraelio palestiniečių tarpe vyksta skaldymosi tendencijos. Nors Arafato vadovaujama Palestinos laisvinimo organizacija yra svarbi ir įtakinga, ji tėra dalis Palestinos išeivijos parlamento. Šis turėtų patvirtinti visas taikos su Izraeliu sutarties detales dviem trečdalis balsų.

• Graikijos parlamentas pakeitė valstybės prezidentą Constantine Karamo Anlis, 88 metų. Išrinktas dešiniųjų partijų siūlomas Costis Stephanopoulos.

• Kinijos užsienio reikalų ministras pateisino Kinijos veiklą Pietinės Kinijos jūros salų Spratley salyne veiklą. Tos salos turi naftos šaltinių, kurių valdymo siekia: Vietnamas, Filipinai, Malaizija ir kt.

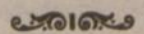
• Valstybės sekr. W. Christopher įtikino Sirijos ir Izraelio vyriausybės tęsti taikos pasitarimus Washingtono tarp tų dviejų valstybių ambasadorių.

• Naujasis CIA, valstybės saugumo žvalgybos įstaiigos direktorius, John Deutch, gavo vyriausybės nario rangą ir dalyvaus vyriausybės posėdžiuose.

• Kovo mėn. Kaliforniją nusiaubė lietaus audros, žuvo 14 žmonių, vanduo apsemė garsius daržovių ūkius, vynuogynus. Parduotuvėse jau pakilo daržovių kainos.

• Italijos premjeras Lamberto Dini laimėjo parlamente pasitikėjimą vos 6 balsų persvara. Sudarinėjamos naujos koalicijos.

• General Motors paskelbė, jog projektuojamas elektrinis automobilis bus statomas Saturn automobilių grupėje. Kalifornijos įstatymai nustatė, jog 1998 m. bus įvesti automobiliai, neskleidžiant jokių dūmų.

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

Nasvytis JP., Avon	20.00
Saladžius J., Rochester	20.00
Bočiūnas F., Sunny Hills	7.00
Zemaitis A., Leonia	40.00
Penkauskas A., Willowick ..	10.00
Macijauskas H., Mayfield H ..	30.00
Sabataitis G., Parma	10.00
Kasnickas S., Harbert	5.00
Vadopalas J., Downers G. ..	20.00
Pavilionis A., Lemont	5.00
Dirda P., Oak Lawn	20.00
Bilvaišas B., Lawton	10.00
Šišas J., Santa Monica	20.00
Vilkas E., Valencia	20.00
Jonynas A., Berlin	15.00
Chiras V., Hemet	10.00
Sinkys E., Santa Monica ...	20.00
Lietuvos Vytiai Detroit	25.00
Jūrų šaulių kuopa "Palanga"	
St. Petersburg FL.	50.00
Dunderas V., Canada	25.00

Visiems aukotojams
nuosirdžiai dėkojame

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH STREET DOUGLSTON NY 11363

TEL (718) 423-6161 FAX 718-423-3979

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Skrydis į Vilnių Balandžio 1 – gegužės 31 Birželio 1 – rugpjūčio 31 iš

Chicago	\$ 655	\$ 765
Cleveland	731	927
Detroit	739	891
Los Angeles	865	1,017
Miami	725	925
New York	630	740
San Francisco	900	1,025
Tampa	759	911

Plius mokesčiai. Kainos turi apribojimų.
Teiraukitės dėl kainų iš kitų miestų.

1995 grupinių kelionių į Lietuvą brošiūra jau paruošta. Kreipkitės. Prisiimsime. Grupių organizatoriams teikiamos specialios nuolaidos.

VYTIS TRAVEL

40-24 235 St.
Douglaston NY 11363

Tel. 718-423-6161; 1-800-77-VYTIS 1-800-77-89847

FAX 718-423-3979

TARPTAUTINIO PAŠTO BĖDOS

(Lietuvos Respublikos Ambasados JAV pranešimas)

Lietuvos Respublikos Ambasada JAV gavo Lietuvos Respublikos Ryšių ir informatikos ministerijos sekretoriaus G. Pangonio atsakymą į ambasadoriaus A. Eidinto laišką, kuriame buvo pranešama apie Lietuvos piliečių gyvenančių JAV, skundus dėl prasto Lietuvos pašto darbo.

Savo atsakyme sekretorius G. Pangonis rašo, kad pagal Pasaulinę pašto konvenciją paprasta tarptautinė korespondencija siunčiama nepirašyta prie lydimųjų pašto dokumentų ir gavėjams įteikiama įmetant į abonentinės pašto dėžutes. Todėl nustatyti, kuriame persiuntimo etape dingsta laišakai, nėra galimybių. Be to, dažnai užsienio piliečiai, pažeisdami Pasaulinės pašto konvencijos nuostatų reikalavimus, laiškuose siunčia valiutą, o kai kurie nesąžiningi užsienio šalių ir mūsų pašto bei paštą gabenančių aviakompanijų darbuotojai, ieškodami valiutos atidarinėja laiškus, juos grobsto.

1993. 01. 06 d. valstybinė įmonė "Lietuvos paštas" kreipėsi į Pasaulinę pašto sąjungą su prašymu informuoti užsienio šalių pašto administracijas, kad pašto siuntose į Lietuvą nebūtų siunčiama valiuta, nes paštas pinigų dingimo atveju materialiai neatsako. Pasaulinė pašto sąjunga apie tai užsienio šalių pašto administracijas informavo

1993 02 01 cirkuliaru Nr. 38. Valstybinė įmonė "Lietuvos paštas" susitarė su JAV pašto administracija ir šiuo metu JAV piliečiai gali mūsų gyventojams siųsti pinigus pašto perlaidomis.

Tenka pažymėti, kad iš JAV dažnai negaunamos depešos arba gaunamos pažeistos. Dėl šios priežasties Vilniaus pašto pervežimo centras per 1993 metus JAV pašto tarnyboms pareiškė 148 pretenzijas, o per 1994 metus – 243. Pagal surinktus statistinius duomenis 1994 metų antrą pusmetį iš JAV nepilnai gautos penkios depešos su korespondencija ir viena depeša su siuntiniais. Ypač pavėluotai ir šlapias depešas su korespondencija gavo Vilniaus pašto pervežimo centras š.m. sausio mėn. 1994. 12. 17 d. depeša Nr. 321 gauta š.m. sausio mėn. 07 d., 1994. 12. 12 d. depeša Nr. 316 gauta š.m. sausio mėn. 08 d., 1994. 12. 08 d. depeša Nr. 312 gauta š.m. sausio mėn. 14 dieną. Nuo drėgmės su neįskaitomais siuntėjų ir gavėjų adresais Pašto pervežimo centre yra saugomi 32 laišakai, o 27 – išskaitomi tik siuntėjų adresai, kurie š.m. vasario mėn. 08 d. grąžinti siuntėjams. Apie šiuos atvejus Pašto pervežimo centras informavo JAV pašto administraciją bei pašto siuntų pervežimo kompanijų Liufthanza, SAS vadovus.

LINAS VYŠNIONIS Advokatas

Telefonas (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts, OH 44143

UŽSISAKYKITE "EUROPOS LIETUVI" PAREMSITE

UŽSIENIO LIETUVIŲ SAVAITRAŠTĮ LIETUVOJEI

Londonė 47-rius metus Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos leidžiamas savaitraštis "Europos lietuvis" jau antri metai yra redaguojamas ir spausdinamas Vilniuje. Jame apie Lietuvos kultūrinį, politinį, ekonominį ir už jos ribų gyvenančių lietuvių gyvenimą rašo talentingi žurnalistai bei įvairių sričių specialistai.

Aštuonių puslapių ir gausiai iliustruotas "Europos lietuvis" iš Vilniaus oro pašto yra siunčiamas į 23 pasaulio kraštus.

"Europos lietuvis" prenumerata metams – \$ 60.

Cekius prašome siųsti šiuo adresu:

"Europos lietuvis", 2 Ladbroke Gardens,
London W11 2PT, United Kingdom.

1995 m. prenumeratoriai dalyvaus "Europos lietuvis" 50-mečio jubiliejinėje loterijoje ir kartą per mėnesį gaus nemokamai 4 puslapių priedą "Lietuvių godos".

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą pristatomi į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Iškelta problema, dėl siunčiamos korespondencijos dingimo, aktuali visų šalių pašto administracijoms, nes laišakai su valiuta grobstomi ne tik Lietuvoje. Šios problemos išsprendimui Pasaulinė pašto sąjunga ruošia bendras priemones visoms pasaulio šalims. Šiuo klausimu daug dirbama ir Lietuvoje. 1994. 05. 11 valstybinė įmonė "Lietuvos paštas" paruošė "Veiksmų gaunamos tarptautinės korespondencijos ir jos indėlio saugumui užtikrinti Lietuvos paštuose" bei kontrolei sustiprinti programą. 1994. 12. 22 valstybi-

nės įmonės "Lietuvos paštas" direktorių valdybos posėdyje buvo priimtos organizacinės techninės priemonės, kaip sustiprinti korespondencijos saugumą Pašto pervežimo centre.

Konkrečiais pateiktais adresais organizuotos ir konkrečios tyrimo priemonės. Kad nustatyti, ar nedingsta Pašto pervežimo centre ir gavimo paštuose laišakai p. S. Žemaitienės nurodytais adresais, išsiųsti specialūs kontroliniai laišakai. Vilniaus ir Kauno centrinių paštų vadovams nurodyta sustiprinti p. S. Jasiukėnaitės, gyv. Liudo

Giros 108 – 75, Vilnius; p. V. Borčianės, gyv. Varnių 5-1, Kaunas bei p. L. Skebarytės, gyv. Kovo 11-toji 47 – 20, Kaunas gaunamos tarptautinės korespondencijos kontrolę, rašoma Ryšių ir informatikos ministerijos sekretoriaus G. Pangonio laiške ambasadoriui A. Eidintui.

Savo ruožtu Lietuvos ambasada JAV ir toliau kreips didelį dėmesį Lietuvos piliečių pageidavimams ir nusi-skundimams bei teiks apie tai informaciją atitinkamoms Lietuvos valstybėmis institucijoms.

Spaudos skyrius

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. #103

(Ohio Savings Building)

BEACHWOOD, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

OFFERING CORPORATE AND LEISURE TRAVEL
THE BEST AVAILABLE AIRFARES, HOTELS,
CAR RENTALS, ALL LAND ARRANGEMENTS.

MES SIŪLOME KELIONES Į ŠILTUS KRAŠTUS:
MEXICO, KARIBŲ SALAS IR Į KITUS KRAŠTUS.

SKAMBINKITE ARBA APLANKYKITE MUS IR MES
PADĖSIM SUPLANUOT JŲSŲ KELIONĘ

ŽVAIGŽDUTĖ
MOTIEJŪNIENĖ
kelionių specialistė

RITA STAŠKUTĖ
kelionių specialistė

KELIONĖS Į LIETUVĄ

* Geros kainos ir patogūs lėktuvai *

SPECIALI ESKURSIJA Į SPORTO ŠVENTĘ

– išvykstame liepos 27 – grįžtame rugpjūčio 9.

kaina iš Clevelando \$962 (+ mokesčiai)

kaina iš New Yorko \$820 (+ mokesčiai)

DĖL INFORMACIJOS PRAŠOME SKAMBINTI 831-5530

TAIP PAT, PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ,
ORGANIZUOJAME KITAS ESKURSIJAS Į LIETUVĄ

SKRYDŽIAI Į VILNIŲ SU FINNAIR

arba kitomis oro linijomis:

SAS, LUFTHANSA, LOT Polish.

MES TAIP PAT ATSTOVAUJAME LITHUANIAN AIRLINES

If you can spare 10 minutes,
We can spare \$10,000!

Play **Bingo** from the Ohio Lottery

Imagine winning \$10,000 in just 10 short minutes! It's possible with the Ohio Lottery Bingo Game. On each \$2 ticket, you get four Bingo cards and four chances to win — up to \$10,000! So play Bingo at your favorite Lottery retailer. And with luck, you could come out with \$10,000 to spare!

JOIN IN THE WINNING

Lottery players are subject to Ohio laws and Commission regulations. For further information, call the Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

CLEVELANDE ir apylinkėse

PENSININKŲ KLUBO suėjimas įvyksta balandžio mėnesio 6 d. (ketvirtadienį) Lietuvių Namuose. Velykiniai margučiai, pietūs ir įdomi programa laukia visų.

Išvyka į operą Chicagoje artėja. Balandžio mėnesio 16 d. jau reikia susimokėti už bilietą ir kelionę.

1945 M. SUSITUOKUSIEMS Clevelando Šv. Jurgio parapijiečiai, kurie 1945 m. susituokė, yra prašomi kreiptis į kleboniją informacijai apie Diecezijos 50 m. vedybinių sukakčių šventę, kuri šiemet bus švenčiama liepos 30 d., 2:00 val. p.p., Šv. Jono Katedroje. Ger.J.

Narcizų ("daffodil") sekmadienis. Balandžio 16 d., Lake View kapinėse, 12316 Euclid Ave., Cleveland. Nustabūs narcizų, magnolijų, žydinčių vyšnių ir kitų grožybių sodai.

PARENGIMAI

1995 M.

• BALANDŽIO 23 d. Atvelykio Stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto
• BALANDŽIO 30 d. "Dar kartą pavasarį" – Madų paroda Dievo

AČIŲ COLUMBO VYČIAMS

Ketvirtojo laipsnio Columbus vyčių Moses Cleveland asamblėja paaukojo Clevelando Šv. Jurgio parapijai taurę ir pateną a.a. Nicklolas J. Diccio prisiminimui. Parapija yra dėkinga už šią auką. Ši taurė ir patena bus naudojamos parapijos koplyčioje.

Ger.J.

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK, DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE, PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje,

Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubiems siuntiniams: AIR CARGO

Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011
639 East 185th Street • Cleveland, OH
Iš anksto susitarus, paskambinant į
Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose
galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

HOME

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 348 - 8809

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

Motinos parapijos auditorijoje.
Rengia vyr. skaučių Židinys.

• GEGUŽES 7 d. L.B. Clev. Apylinkė ruošia "Vakarą motinoms pagerbti". Programą atliks Hamiltono taut. šokių ansamblis "GYVATARAS", vadovaujamas Elytės Tarvydienės.

• GEGUŽES 7 d. ATEITININKŲ ŠEIMOS metinė šventė Dievo Motinos parapijoje. 10 v. šv. Mišios; 11:30 v. akademija auditorijoje.

• GEGUŽES 19, 20 ir 21 d.d., 45-sios S. Amerikos Lietuvių Sporto Metinės Žaidynės Clevelande. Rengia LSK Žaibas

• GEGUŽES 29 d. Memorial Day – Apeigos–Mišios–pusryčiai. Rengia Katalikų Karo Veteranų Postas 613 Šv. Jurgio parapijoje 8:30 ryto.

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmų uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 11 d. – Tragiškojo Birželio minėjimas. Rengia Clevelando Baltų Komitetas.

• LIEPOS 8 d. 6:00 v.v. šeštadienį L.K. DARŽELIŲ VASAROS VAKARONĖ Gwinn dvare Bratenalh

• LIEPOS 16 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžia 11:30 ryto šv. Jurgio sodyboje.

• LIEPOS 23 d. Pensininkų gegužinė Lietuvių namuose

• LIEPOS 30 d. sekmadienį 12:00 val. "RAMOVENŲ" Gegužinė BEACHLAND Parke 17815 Canterbury Rd. Rengia Žalgirio kuopa.

• LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• LAPKRIČIO 18 d. Kariuomenės Šventės minėjimas. Lietuvių Namuose.

• GRUODŽIO 17 d. "Singing Angels" choro koncertas trečią val. po pietų Dievo Motinos parapijoje

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.

sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

NEŽINOJIMAS AR NENORAS ŽINOTI?

(Atkelta iš 3 psl.)

Labai mėgstamas ir dažnai naudojamas pasiteisinimas, kad, girdi, tiek kaltininkų, tiek liudininkų jau dažniausiai gyvų nebėra, tėra tik negudrus išsisukinėjimas. Na, bet ko ir norėti, jeigu Seimo posėdyje vienas iš jo narių Sniečkų lygino su Vytautu Didžiuoju, okupantų samdinius, karo metu siautusias nacių okupuotoje Lietuvoje, įvardijo tikraisiais Lietuvos vaduotojais ir pan. O, be to, ir pats prezidentas savo laiku kėlė mintį, žudikus ir jų aukas palaidoti į vieną kapą ir pastatyti bendrą kryžių. Na, jeigu budeliai ir jų aukos bendrame kape kaip nors ir išsiteks, tai labai abejoju, ar jie, gyvi būdami, galėtų viens kitą apsikabinę šypsotis.

Toliau. Ar gali senukas pensininkas be pykčio žiūrėti į savo skriaudėjus? Visą gyvenimą sąžiningai dirbęs ir daug ko atsisakydamas jis taupė, kad senatvėje neliktų niekam našta. Jeigu per tą laiką buvo sukaupęs keletą tūkstančių rublių, už kuriuos tikėjosi nors padorias laido tuves turėsiąs, tai po "talentingų" ekonomistų ir finansininkų atliktos pinigų reformos jam beliko keliasdešimt litų, kurių nebepakanka porai batų nusipirkti. Valdžios vyrai aiškina, jog kitaip negalima buvo, nes nėra lėšų santraupoms kompensuoti. Žinoma, kaip gi tų lėšų bus, jeigu namus, buvusius dvarų centrus ir net įmones "geri vyrai ir geros tetos" sugeba nusipirkti už keletą šimtų ar kelis tūkstančius litų. Niekam nebėra paslaptis, kad per pastutiniuosius 2 metus, privatizuojant valstybės turtą, padaryti milžiniški finansiniai nuostoliai valstybei. Jie nėra,

kaip neretai valdžios vyrai tvirtina, žurnalistų lakios vaizduotės kūrinys, o Valstybės kontrolės departamento užfiksuoti ir pateikti Seimui svarstyti. Pasirodo, kad tie nuostoliai siekia milijardus litų.

Ir kaip gi, pagaliau, gali šypsotis eilinis šalies pilietis, kada jis, vos pradėjęs temti, jau nebedrįsta pasirodyti gatvėje, kur siautėja sužulėję chuliganai, vagys recidyvistai. Nusikaltėliai jau pradeda jaustis absoliučiais padėties šeimininkais ir nesibaimindami dėl pasėkmių, net ir šviesiu paros metu ima susidoroti su numatytomis aukomis.

Tai tik maža dalelė atsakymų į prezidento klausimus: kodėl mes tokie skirtingi ir pikti, kodėl vienas kitu nepasitikime, kodėl mūsų santykiuose tiek daug šiurkštumo, brutalumo, nenoro suprasti viens kito. Sąrašą atsakymų į prezidento KODĖL? galima būtų tęsti ir tęsti, o jie tokie akivaizdūs ir kasdieniški, jog patikėti prezidento žodžiais, kad jis viso to nežino, būtų, švelniai tariant, vaikiškai naiivu. Tuo labiau tai neįtikėtina, nes visai ne senai prezidentas korespondentams didžiavosi turįs savo seife aplanką dokumentų, kur sukaupia informacija apie šalį apėmusio chaoso kaltininkus ir, kad jis tą aplanką perdavęs tiems, kam priklauso. Deja, iki šiol iš tų kam priklauso jokio atgarsio dar neteko išgirsti. Todėl, visą tai apsvačius, mūsų visų nelaimei, įtikinamesne darosi antroji versija, - kad prezidentas bevelytų geriau viso to nežinoti! Bet gi tokiu atveju, tragedija šaliai būtų neišpaskaitai didesnė negu pirmuoju!

Vilnius, 1995.III.5

Sportas

KĖGLIAVIMO VARŽYBOS CLEVELANDE

Š. m. kovo 11 d., Seaway Lanes, Wickliffe, Ohio įvyko 1995 m. ŠALFASS Kėgliųavimo (Bowling) Pirmenybės ir 10-sis Clevelando LSK Žaibo tradicinis kėgliųavimo "Draugystės turnyras". Varžybas rengė Clevelando LSK Žaibo kėgliųavimo sekcija, vadovaujama Algio Nagevičiaus. Tai buvo du atskiri turnyrai, vykdyti vienas po kito.

Abiejuose turnyruose buvo vykdomos komandinės varžybos, kurių pagal rezultatus buvo nustatyti ir individualūs "High Game" bei "High Series" laimėtojai. Komandą sudarė 4 mišrios lyties žaidėjai. ŠALFASS

pirmenybėms komandos registravosi iš anksto, pagal klubus, vietoves ar panašiai. "Draugystės Turnyro" komandos buvo sudarytos burtų keliu, prieš pat turnyro pradžią.

Bendrai paėmus, šios gerai pavykę varžybos sutraukė arti 70 lietuvių kėgliųautojų iš Toronto, Hamiltono, Chicagos, Detroito ir Clevelando.

ŠALFASS pirmenybėse dalyvavo 8 komandos su 32 žaidėjais. "Draugystės Turnyre" buvo 15 komandų su 60 žaidėjų. Didelė dauguma ŠALFASS pirmenybių žaidėjų dalyvavo ir "Draugystės Turnyre".

1995 m. ŠALFASS PIRMENYBIŲ PASEKMĖS Komandinės varžybos:

1) Clevelando Žaibas A (Edis Blumentalis, Jolanta Dau-

RAUDONDVARIO BAŽNYČIAI REIKIA PARAMOS

Prieš I-jį pasaulinį karą prie Nevėžio ir Nemuno santakos, ant aukšto Raudondvario kalno, stovėjo daili katalikų bažnyčia. Jos statytojas buvo plačiai žinomas grafas Benediktas Tiškevičius.

1915 m. Raudondvario bažnyčią caro įsakymu suseprogdino rusų kariuomenė. Tik 1930 m. vietos klebono kun. S. Irtmano pastangomis ant senosios šventovės pamatų buvo pradėta statyti nauja bažnyčia. 1938 m. Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės mūrinę bažnyčią iškilmingai pašventino arkiv. Juozapas Skvireckas.

Per II pasaulinį karą smarkiai nukentėjo bažnyčios bokštai: vietoje trijų pakopų liko dvi. Pokario laikotarpiu bažnyčia labai taisyta (1957 m.). Šiuo metu jos išorę, ypač bokštelį ir du bokštus, vėl būtina remontuoti. Tačiau atnaujinimo darbams reikia daug lėšų, kurių labai stokoja. Specialistai apskaičiavo, jog vien tik bokštų ir bokštelių su karnizais remontas kaštuos apie 110 – 120 tūkst. litų, tai yra apie 27,500 – 30,000 dol.

Jeigu kas nors iš tautiečių (ir ne tik iš jų) galėtų

tienė, Robert Nozling ir Mark Salem) – 2140 taškų.

2) Toronto Jungtis (Antanas Stauskas, Darius Marijošius, Raimundas Šiaučius ir Daina Puterienė) – 1945 t.

3) Hamiltono Kovas (Raimondas Sakalas, Rimas Šiulys, Edis Bartininkas) – 1829 t. Vyrų individualinės "High Game" varžybos: 1) Mark Salem (Ž) – 245 t., 2) Edis Blumentalis (Ž) – 214 t., 3) Eimutis Ramas (J) – 206 t. Moterų ind. "High Game": 1) Ingrida Andrušaitytė (Ž) – 178 t., 2) Daina Puterienė (J) – 159 t., 3) Jolanta Dautienė (Ž) – 147 t. Jaunių (žemiau 18 m.) "High Game":

1) Rimas Švarcas (Ž) – 187 t., 2) Matas Karsokas (Ž) – 173 t., 3) Mikas Rukšėnas (Ž) – 135 t. Vyrų ind. "High Series": 1) Mark Salem (Ž) – 633 t., 2) Edis Blumentalis (Ž) – 600 t., 3) Antanas Stauskas (J) – 562 t.

Moterų ind. "High Series": 1) Daina Puterienė (J) – 445 t., 2) Ingrida Andrušaitytė (Ž) – 444 t., 3) Jolanta Dautienė (Ž) – 377 t.

Jaunių (žemiau 18 m.) "High Series": 1) Rimas Švarcas (Ž) – 495 t., 2) Matas Karsokas (Ž) – 447 t., 3) Mikas Rukšėnas (Ž) – 350 t. Paaikšninimai: (J) po pavadės reiškia Toronto Jungtis; (Ž) – reiškia Clevelando LSK Žaibą.

10-jo "DRAUGYSTĖS TURNYRO LAIMĖTOJŲ PASEKMĖS

Komandinės varžybos:

Rimas Šiulys (Ham.), Darius Marijošius (Tor.), Jean Marks ir Robert Nozling (abu Cl.) – 1913 t.

Vyrų ind. "High Game": Raimondas Šiaučius (Tor.) – 227 t. Moterų ind. "High Game": Ingrida Andrušaitytė (Cl.) – 194 t.

Vyrų ind. "High Series": Mark Salem (Cl.) – 579 t.

Moterų ind. "High Series": Ursula Kunsitis (Cl.) – 421 t. amb

nors kiek pinigų skirti mūsų bažnyčios remontui, prašom aukas pervesti šiuo adresu: Republic National Bank of New York 456 Fifth Avenue New York, N.Y. 10018 USA account Num. 608207993 (073925) Num. 701070004 in the name of the Agricultural Bank of Lithuania in favour of Kaunas, Raudondvaris šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės Church, Num. 701070004 telex. 234967 Cables Blicbank New York BLIC US 33.

Už visus, kurie aukomis prisideda prie mūsų Švento-

vės atnaujinimo, nuoširdžiai meldžiamės maldos būreliuose ir per šv. Mišias.

Raudondvario parapijos Taryba ir klebonas kun. Vytenis Vaškelis

Gerbiamieji Tautiečiai,

Tokiu prašymu, per mane, Amerikos lietuvių, kreipiasi į Jus Raudondvario parapijos Taryba ir klebonas, kun. Vytenis Vaškelis.

1992 m., būnant Lietuvoje ir dalyvaujant Raudondvario bažnyčios pamaldose, buvo proga pažinti kun. Vytenį Vaškelį. Tai – jaunas, nuoširdus tikras idealistas, Dievui ir artimui tarnaujantis kunigas. Išgirsime jo prašymą, nes pagalba Dievo namų remontui bus mūsų simboliinė pagalba Lietuvos dvasišiam atgimimui. Nepalikime savo tautiečių vienų – jų sunkioje finansinėje būklėje!

Kaip buvęs Raudondvario parapijos narys, asmeniškai, lėšų telkimo pradžiai, išsiunčiu auką.

Prisidėkime kiekvienas pagal savo išgales!

Su gilia pagarba ir padėka visiems aukotojams –

Jūsų Zigmas Dautartas.

Jeigu tai būtų tik Balandžio 1-osios pokštai, galima būtų ir nusijuokti ...

A. BRAZAUSKAS ne taip senai kalbėjo:

Apie Lietuvos nepriklausomybę

"Į savarankiškos Lietuvos valstybės idėją aš žiūriu neigiamai. Aš manau, kad tai nerealu."

(A. Brazauskos interviu. "Argumentai ir faktai" (rusų kalba). 1989, Nr. 47)

"Kai kurie asmenys atkakliai perša mums Lietuvos Respublikos atkūrimo idėją. Esame įsitikinę, jog neįmanoma nutraukti penkių dešimtmečių Tarybų Lietuvos istorinės raidos. Pagaliau nėra ir pakankamai pagrįstų argumentų, kad tai daryti būtina."

(A. Brazauskas. Žodis Lietuvos komunistams. "Komunistas", 1989, Nr.9)

"Pagrindinė idėja, kuri ir turi sujungti komunistus, visus geros valios žmones – Lietuvos suverenitetas TSRS sudėtyje. Teorinis Tarybų

valdžios demontavimas dabartinėmis sąlygomis – didžiausias pavojus. Komunistai, visi sąmoningi žmonės turi kaip galima aktyviau tam priešintis."

"Lietuvos Komunistų partijos planai suformuluoti mūsų rinkiminėje programoje. Norisi tik dar kartą pabrėžti, kad pagrindinė idėja ir tikslas – realus suverenitetas TSRS sudėtyje."

(A. Brazauskos kalba LKP CK plenumo. "Tiesa", 1989 02 22)

Kuriame socializmą TSRS sudėtyje. Jokio kito kelio nėra ir negali būti. Kraštutiniai lozungai – išstoti iš Tarybų Sąjungos, paskelbti nepriklausomą Lietuvą – mums nepriimtini.

(A. Brazauskos kalba "Vilmos" įmonėje, "Tiesa", 1989 03 03)

Apie okupacinę kariuomenę

"Mes viską vertiname tik vienu požiūriu: kad tik lietuviai tarnautų Lietuvoje ir – lauk okupacinę kariuomenę. Atsakykite man į paprastą klausimą, o kas gi gins Lietuvą?"

"Mes esame slenkstis ant didelio kelio. Per jį žengė ir žengs daugelis. Todėl reikia labai gerai pagalvoti, ar vyti lauk okupacinę kariuomenę, ar gerai su ja sugyventi. Juk tarybinė armija gyventi mums netrukdo."

(A. Brazauskos kalba susitikime su komjaunimo aktyvistais, "Lietuvos rytas", 1990 01 25)

"Mes žiūrime į tarybinę armiją, kuri dislokuota Lietuvoje, kaip į armiją, kuri yra viena iš jėgų, spresiančių ateityje Lietuvos, kaip suverenios respublikos Sąjungoje, klausimus."

"Ateityje Lietuvos respublika pirmiausia turės gerai sugyventi su kaimynais. Kazin ar tai pavyks, jei kelsime balsą prieš tarybinę armiją."

(A. Brazauskos kalba SSKP CK plenumo Maskvoje, "Tiesa", 1990 02 10)

Parinko L.S.